

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər
Bakıda daha bir
çay evi
priton çıxdı -
həbs
edilənlər var...
yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 19 yanvar 2015-ci il Bazar ertəsi № 12 (6040) Qiyməti 40 qəpik

Gündəm

Gümrü hadisələrində "Azərbaycan izi"?

Davudoğlunun erməni müşaviri: "Bölgədə vəziyyəti qarışdıran Rusiyadır..."

yazısı səh.11-də

Saxta soyqırım iddiasına Çanaqqala zərbəsi

yazısı səh.4-də

Müsavata yaxın partiyalardan AXCP ilə yaxınlaşmaya iki fərqli baxış

yazısı səh.3-də

Elxan Şahinoğlu:

"İran-ABŞ yaxınlaşması Azərbaycanın xeyrinədir..."

yazısı səh.4-də

"Şanxay", Bayıl, Sulutəpə, Alatava...

Bu ərazilərdəki qanunsuz tikililər sənədləşdirilməyəcək

yazısı səh.14-də

Təhsil eksperti:

"Prezidentin sərəncamı təhsilin keyfiyyətinə müsbət təsir göstərəcək..."

yazısı səh.10-də

Ətibar Məmmədov Rüstəm İbrahimbəyovla əlaqəsindən və Heydər Əliyevlə Moskva görüşündən danışdı

yazısı səh.12-də

Mehman Əliyev:

"Hakimiyyət daxilində panika var..."

yazısı səh.7-də

"Exo Moskva"nın canlı efrində sensasiya - "Ermənistan itin quyruğudur..."

yazısı səh.12-də

Əli Mirəliyevdən Fazil Mustafaya sərt cavab

yazısı səh.13-də

14-cü "zon"da məhkumu öldürən nəzarətçilər azadlıqda gəzirlər

yazısı səh.13-də

"Milyarderlər İttifaqı"nı sıradan çıxarmaq yönündə Bakının mühüm uğuru

ABBAS ABBASOVA "AZERROS" ZƏRBƏSİ - TƏFƏRRÜAT

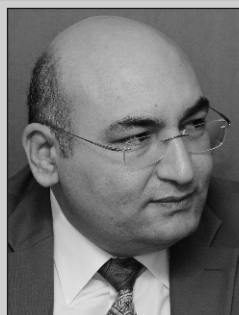
Təşkilatın növbədənənar qurultayında onun sədri olduğu Ağsaqqallar Şurası ləğv edildi, ünvanına kəskin ittihamlar səsləndi: "O, qurumu intriqa yuvasına çevirmişdi..."; RATİ üzvünün adamı - "AzerRos" prezidenti Asif Məhərrəmov da ağır danlaq yiyəsi edilərək rəhbərlikdən uzaqlaşdırıldı...

Nardaranda karikatura əleyhinə etiraz aksiyası keçiriləcək

İslama hücumların əks-sədası Azərbaycana da yetişdi; Natiq Kərimov: "Möhtəşəm bir tədbir fikirləşmişik..."

yazısı səh.5-də

İqbal Ağazadə:
"Xalqı meydana
çıxara bilən bir
siyasətə
başlamalıyıq ..."

yazısı səh. 8 və 9-da

Elnur
Aslanov
market
tikdirir?

yazısı səh.10-da

Elton Quliyev:
"Xədicə İsmayıl
içəridə konsert
verir, solo oxuyur,
xoru da var..."

yazısı səh.6-da

19 yanvar 2015

Arif Hacıoğlu müsavətçilərə müraciət etdi

“2015-ci ili dünyada Azərbaycan, Azərbaycanda Müsavat ili etmək üçün səylərimizi birləşdirək”

Müsavət Partiyasının başkanı Arif Hacıoğlu sosial şəbəkədə fəaliyyət göstərən “Müsavət üzvləri” qrupunda rəhbərlik etdiyi partiyanın VIII qurultayı ilə bağlı status paylaşmış və müsavətçilərə müraciət edib.

A. Hacıoğlu bildirib ki, Müsavatın və Azərbaycan siyasi tarixinin şərəfli səhifələrindən biri olan VIII qurultayla bağlı bütün proseslər başa çatıb. Siyasi və hüquqi prosedurlar yekunlaşmış. Müsavat öz qurultayı ilə 2014-cü ilə damğasını vurub: “Qurultayımızla bir demokratiya, azad seçki nümunəsi ortaya qoyduq. Bəzi nöqsanlar da oldu. Azadlıq və demokratiya yolu əbədi bir yoldur. Azadlıqlar daim artırılmalı, demokratik prosedurlar təkmilləşdirilməlidir. Bu bizim amalıdır. Şübhəsiz ki, gələcəkdə belə nöqsanların olmaması üçün daha mükəmməl prosedurlar müəyyənləşdirməliyik.

Artıq 2015-ci il başlayıb. 2015-ci il imkanlar ili olacaq. Dünyada və regionda gedən proseslər iddia etməyə əsas verir ki, bu il çoxdan gözlədiyimiz siyasi, iqtisadi, hətta müharibə böhranından çıxmağımız üçün başlanğıc ili ola bilər. Bu imkanlardan millətimiz və dövlətimizin mənafeləri naminə yararlanmaq həm də bizdən, Müsavat üzvlərindən, asılı olacaq. Umu-küsüləri, dedi-qoduları kənara qoyub müəyyən etdiyimiz hədəflər uğrunda fədakar mübarizəmizi birlikdə davam etdirməliyik. Aramızda nifaq salmaq istəyənlərin fitnesi ilə dartsıdığımız məsələlər qarşımızda olan möhtəşəm hədəflərlə müqayisədə çox cılızdır”.

Müsavətçilərə müraciətini sonunda A.Hacıoğlu qeyd edib: “Sizə bir daha müraciət edirəm: Gəlin qucaqlaşın! 2015-ci ili dünyada Azərbaycan, Azərbaycanda Müsavat ili etmək üçün səylərimizi birləşdirək!”

A.Hacıoğlunun müraciətinə narazılar əvvəl olduğu kimi mənfi reaksiyaları bu dəfə verməyiblər.

□ E.SEYİDAĞA

Bakıda bu “hamilə” qadın axtarılır

Bakıda “hamilə qadın” gənc qadının çantasından 100 manat pul oğurlayıb. ansapress-in lent.az-a istinadən verdiyi məlumata görə, yanvarın 15-də polisə müraciət edən 1992-ci il təvəllüdü Həlifəzadə Səbinə Rafiq qızı başına gələn hadisəni nəql edib.

23 yaşlı zərərcəkən bildirib ki, yanvarın 14-də saat 21:40 radələrində Nizami küçəsində tanıdığı bir qadın ona yaxınlaşmış. 30-35 yaşlı həmin qadın S.Həlifəzadəyə hamilə olduğunu deyib və maddi kömək etməsini xahiş edib. S.Həlifəzadə də öz növbəsində çantasındakı pulqabını götürərək həmin şəxsə 1 manat verib.

Zərərcəkmiş əlavə edib ki, bir qədər irəliyə gedərək 61 sayılı xətt üzrə hərəkət edən avtobusa minib və burada pulqabına baxıb. Amma məlum olub ki, pulqabından 100 manat götürülüb.

Şikayətçi pullarının məhz ona yaxınlaşan qadın tərəfindən götürüldüyünə əmin olduğunu və həmin şəxsin onun gözünü oğurlayaraq bunu etdiyini deyib. Müraciət əsasında araşdırmalar davam etdirilir.

Başağılığı

Milli Strateji Düşüncə Mərkəzinin sədri İsa Qəmbər Mehriban Vəzirə anası Roza xanımın vəfatından kədərli olduğunu bildirir, dərin hüznə başsağılığı verir.

Müsavət Partiyasının başkanı Arif Hacıoğlu Mehriban Vəzirə anası Roza xanımın vəfatından kədərli olduğunu bildirir, dərin hüznə başsağılığı verir.

Rauf Arifoğlu və “Yeni Müsavat” qəzetinin kollektivi Mehriban Vəzirə anası Roza xanımın vəfatından kədərli olduğunu bildirir, dərin hüznə başsağılığı verir.

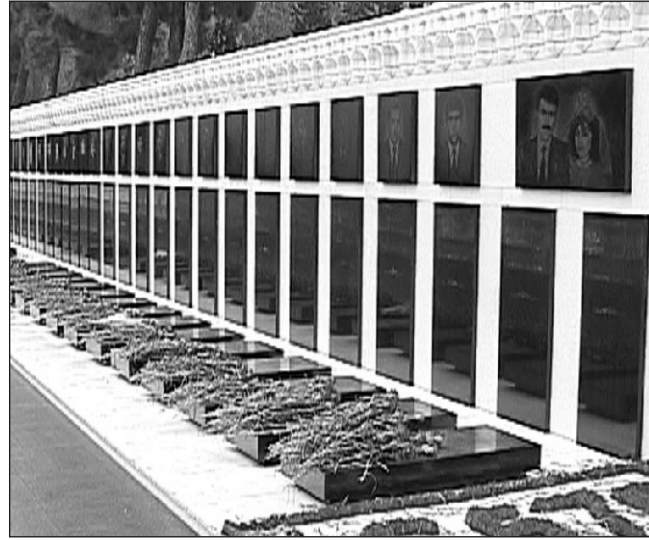
Demokratik düşərgənin 20 Yanvar planları...

Gülağa Aslanlı: “Anım tədbirimiz açıqdır...”

20 Yanvar faciəsindən 25 il ötür. Hər il olduğu kimi, bu il də Şəhidlər Xiyabanına ziyarətlər təşkil olunacaq.

Müsavət Partiyası Mərkəzi İcra Aparatının rəhbəri Gülağa Aslanlı 20 Yanvar faciəsi ilə əlaqədar ümumi planlarından danışdı: “Yanvarın 19-da saat 16:00-da partiyanın qərar-gahında 20 Yanvar faciəsi ilə bağlı anım tədbiri keçiriləcək. Ayın 20-də isə təbii ki, Şəhidlər Xiyabanına ziyarət təşkil olunacaq. Anım tədbirimiz açıqdır. Hamı ora dəvətlidir. Saat 12-dən etibarən keçmiş Əzizbəyov heykəlinin qarşısında toplaşın 12:30-da hərəkət etməyi düşünürük. Kimlər bizimlə olacaqsa, heç bir etiraz-filan olmayacaq. Adətən şəhidlərin ziyarətində hər bir qurum təklildə ziyarətlə bağlı qərar qəbul edir”.

Aparıcı müxalifət qurumlarından olan Milli Şura da Şəhidlər Xiyabanına böyük yürüş təşkil etməyi düşünür. Sosial şəbəkələrdə bu barədə yaradılmış eventdə deyilir: “Bu il qanlı 20 Yanvar 25 ili tamam olur. Milli Şura bu münasibətlə, yanvarın 20-də, saat 12:00-da Şəhidlər Xiyabanını ziyarət edəcək. Hamı dəvətlidir, gəlin şəhidlərimizi birlikdə ziyarət edək, ruhlarına dua edib, Allah rəhmət eləsin deyək”.

Ümid Partiyası 125-lər Siyasi klubu ilə birlikdə 20 Yanvar günü anım yürüşü təşkil etməyi planlaşdırır. Bununla əlaqədar sosial şəbəkələrdə çağırış eventləri yaradılıb. Yürüş saat 12-də başlayacaq.

KXCP-nin də ziyarətlə bağlı xüsusi planları var. Partiya təklildə anım yürüşü təşkil etməyi düşünür. Bu barədə KXCP sədrinin müavini Xəzər Teyyublu məlumat verib.

VHP İcra Aparatının rəhbəri Samir Əsədli həmin gün Şəhidlər Xiyabanına yürüş təşkil edəcəklərini söylədi: “Müstəqilliyimiz uğrunda gedən mübarizədə canlarını qurban verməkdən əsirgəməyən şəhidlərimizi 20 yanvar günü saat 14:00-da ziyarət edəcəyik. Bizimlə birgə yürüşə qatıl-

maq istəyən soydaşlarımız saat 14:00-da keçmiş Əzizbəyov heykəlinin yerləşdiyi parka dəvətlidirlər”.

NİDA vətəndaş hərəkatı Şəhidlər Xiyabanını saat 14:00-da ziyarət edəcək. Hərəkatın idarə heyətinin üzvü Rəhman Məmmədli ziyarətə təşkilat olaraq qatılacağını bildirdi: “Anım ziyarətimiz saat 2-də keçmiş Əzizbəyov heykəlinin qarşısından başlayacaq. Kim istəyə qatıla bilər. Hərəkat olaraq ziyarətə qatılacağıq”.

Milliyyətçi Gənclər Hərəkatı Elmlər Akademiyası metrosunun qarşısından Şəhidlər Xiyabanına yürüş edəcək. Yaradılmış çağırış eventində bu barədə məlumat verilib”.

□ Cavansir ABBASLI

“ABŞ Ukraynada ikinci Əfqanıstan yaradır”

Kiyevə 2015-ci il maliyyə ilində “Ukraynanın azadlığına dəstək” Aktına əsasən 350 milyon dollarlıq hərbi yardım göstərilməsi Avropanın mərkəzində yeni Əfqanıstan yaradacaq. Axar.az xəbər verir ki, bunu siyasi şərhçi Dmitri Babic öz məqaləsində yazıb.

“Rusiya ilə münasibətlərdə Obama administrasiyası “yaxşı polis-pis polis” taktikasını yeritməyə başlayıb. ABŞ Senatının sözügedən qanunu qəbul etməsindən bir neçə gün sonra dövlət katibi Con Kerri bildirdi ki, Rusiya əleyhinə təbii olunmuş sanksiyaların əsl hədəfi beynəlxalq normaları bərpa etməkdir. Elə həmin gün Ağ Evin mətbuat katibi Coş Ernst bildirdi ki, Obama heftənin sonuna kimi Ukrayna ilə bağlı sərəncam imzalamalıdır. Burada baxılan yeganə məntiq, təzyiç məntiqidir”, - politoloq deyib.

Babicin sözlərinə görə, bu strateji təzyiçin iki problemi mövcuddur: “Birincisi, hələ məlum deyil ki, Rusiya sanksiyaların dayandırılması üçün Ukraynada nə etməlidir. İkincisi də Kiyevə hərbi yardımın göstərilməsi Minsk razılaşmasını təhlükə altında qoyur və Ukraynanı konfliktin hərbi yolu ilə həllinə itələyir. Amerika

konqresmenləri də istəyir ki, Rusiya Kiyevin yeni hökuməti ilə heç nə paylaşmaq istəməyən Ukraynanın şərqindəki 3 milyon insandan üz çevirsin”. Onun sözlərinə görə, Obama “Ukraynanın azadlığına dəstək” Aktını qəbul etməklə özünü kifayət qədər məsuliyyətə apardı. “Bu, Ukraynada sülhə gətirib çıxarmayacaq. Bu, Avropanın mərkəzində yeni Əfqanıstan yaradacaq”, - Babic bildirib.

“Elm” tədris mərkəzi

MAGIC LANGUAGES

- Ali məktəblər xarici dillər
- kompyuter kursları
- Magistratura - dövlət qulluğu - məntiq
- 1.C. mühasibat - anbar - bank işi
- Məktəbə qədər həftədə 5 dəfə
- Sürücülük kursları (1 aya 100 AZN)

Ünvan: 1. «Neftçilər» metrosu 40 mert. R.Rüstəmov-44

Tel./Faks: (012) 421-10-46; 408-44-43;

Mob: (055) 660-60-95; (050)203-55-95

Ünvan: 2. «İnşaatçılar» metrosu 60 metr. «İran» klinikasının yanısı

Tel./Faks: (012) 434-88-28; 408-44-74;

Mob: (055) 660-07-05

Narkotik satanları güllələdilər

İndoneziyada narkotik satanları güllələndi. ansapress-in məlumatına görə, narkotik maddələrin qaçaqmalçılığında günahlandırılan və barələrində ölüm hökmü çıxarılan beş əcnəbi yanvarın 18-nə keçən gecə güllələndi. Güllələnlər Braziliya, Vyetnam, Niderland, Nigeriya və Malaviya vətəndaşlarıdır. Onlarla birlikdə həmin maddə üzrə ittiham olunan indoneziyalı qadın da edam olunub.

İndoneziya hökuməti beynəlxalq ictimaiyyətin etirazlarına baxmayaraq, ölüm hökmünü icra edib. Belə ki, Avropa İttifaqının xarici işlər və siyasi təhlükəsizlik üzrə yüksək nümayəndəsi Federika Maqerini rəsmi Cakarta'nın bu niyyətini “təəssüfə layiq” adlandırmışdı. Eyni zamanda, Braziliya Prezidenti Dilma Russeff yanvarın 16-da indoneziyalı həmkarı Coko Vidodoya şəxsən müraciət edərək bu ölkə vətəndaşının əfv olunmasını xahiş etmişdi.

Bu barədə bəyənətlə çıxış edən İndoneziya Prezidenti Coko Vidodo deyib: “Bizim ölkəmiz narkotrafikə görə fəvqəladə vəziyyətdədir və buna görə də biz qaçaqmalçılara heç bir güzəştə getməyəcəyik”.

Braziliya İndoneziyadakı səfirini bu ölkə vətəndaşının edamına etiraz əlaməti olaraq artıq geri çağırıb.

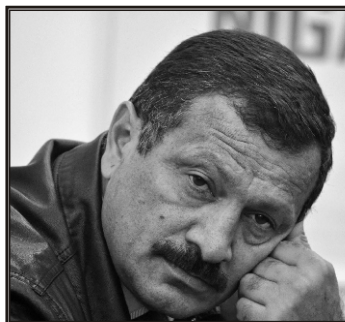
Hazırda İndoneziya həbsxanalarında əsasən narkotik maddələrin qaçaqmalçılığına görə barələrində ölüm hökmü çıxarılmış 135 nəfər var. Onların 47-si əcnəbidir.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01, 434 01 33

Yazarımız Tofiq Yaqubluya Azadlıq!

Günün içindən

edirəm ki, ümumi hədəflər uğrunda mümkün qədər geniş formatda əməkdaşlıq olmalıdır".

ADP sədri Sərdar Cəlalovlu bildirdi ki, Müsavatla AXCP-nin müvəffəqiyyətli ikitərəfli əməkdaşlığının olmadığını təcrübə gös-

tərir: "Yalnız birca dəfə 2005-ci ildə ADP-nin də iştirakı ilə bu iki partiya arasında "Azadlıq" blokunda əməkdaşlığı seçicilərin səs verməsi baxımından uğurlu olmuşdu. Lakin bu əməkdaşlıq da sonda çox müvəffəqiyyətsizliklə

Bizim ABŞ-ı "təftiş" etməyimiz nəyə bənzəyir?

Hüseynbala SƏLİMOV

Meyarlar itəndə çox şey ola bilər. Ona görə də eşidəndə ki, Bakıda ABŞ-da insan haqlarının vəziyyətilə bağlı "dinləmələr" keçirilib, bir o qədər də təəcüblənmədim - nədən olmasa da, siyasətdə realılıq hissəsinin itirilməsinin fəsadlarından bəlkə də mənəndən çox yazan yoxdur...

Dünyada onlarla dövlət var. Bu dövlətlərin əksəriyyətində insan haqlarının vəziyyəti ABŞ-ın diqqətində olur. Təbii ki, tənqid olunan, qınanan ölkələrin də təmsilçiləri çalışırlar ki, hansısa formada ABŞ-ı "sancsınlar"... Amma bu ikili münasibətlərdə total dəyişikliklərə gətirib çıxarmır...

Eşitdiyimə görə, Bakıda "dinləmələr" in bir detalı da ABŞ-ın xarici siyasətindəki "paradokslar" olub. Amma doğrudanmı burada "paradoks" var?

Mən hamıya H. Kissincerin "Diplomatiya" əsərini oxumağı tövsiyə edərdim.

Uzun müddət ABŞ-da iki diplomatiya konsepsiyası toqquşub.

Bir qisim belə hesab edib ki, əsas materikdən uzaqda olduğuna görə bu ölkə dünya işlərinə qarışmamalı, digərləri isə düşünüb ki, əksinə, ABŞ dünyadakı proseslərdə yaxından iştirak etməli və öz təcrübəsini, dəyərlərini başqa ölkələrə yaymağa çalışmalıdır.

20-ci əsrdə birinci tendensiya üstünlük təşkil etdi və qalib oldu. V. Vilson xarici siyasətə prinsiplər gətirdi, beynəlxalq hüquq formalaşmağa başladı və tədricən insanlar (təbii ki, siyasətçilər!) buna alışdılar...

20-ci əsrin ikinci yarısından ABŞ-ın xarici siyasətində nə baş verdi? Bu ölkə insan haqlarının diplomatik münasibətlərinin predmetinə çevirdi, yəni tərəfdaş olduğu ölkələrdə insan haqlarının və demokratiyanın, xüsusən də bazar iqtisadiyyatının vəziyyətinə diqqətli olmağa çalışdı...

Belə tendensiya xüsusən C. Karterin prezidentlik müddətində daha da qabardı. Və hətta belə bir ifadə də formalaşdı: Karterin insan haqları diplomatiyası...

Qəzəz, ABŞ siyasətində insan haqları ilə diplomatiyanın çulğalaşmasının qısa, bir neçə sətirikronologiyası budur.

Əgər ABŞ demokratik dövlət olmasaydı, qüdrətli bir dövlətə çevrilməsəydi, o halda onun digər ölkələrdəki vəziyyəti təftiş etmək cəhdləri Azərbaycanın ABŞ-da "insan haqlarının vəziyyəti"ni araşdırması kimi gülməli görünürdü...

Belə cəhdlər, özü də daha böyük, qat-qat böyük miqyaslarda keçmiş SSRİ-də olurdu - ABŞ haqqında "monoqrafiya"lar yazılır, filmlər çəkilir, anti-Amerika təbliğat "rolik"ləri hazırlanırdı...

O dövrün məşhur amerikanistləri vardı. Bu adamlar ABŞ-ın siyasəti və iqtisadiyyatı üzrə mütəxəssis hesab olunurdular. Onlardan biri də məşhur Valentin Zorin idi. Bu adam professor idi, SSRİ televiziyasının siyasi şərhçisi və çox məşhur beynəlxalq jurnalist idi...

Onu yaşlı adamlar çox yaxşı xatırlayırdı. Qəzəz, SSRİ-nin süqutundan sonra bu adam görün, neylədi? O özünün jurnalistlik fəaliyyətinə görə bütün keçmiş sovet xalqından üzr istədi! Bəli, bu adam illərlə yalançı anti-amerikan təbliğatı ilə məşğul olduğuna və insanları aldatdığına görə üzr istədi!..

Bu misali niyə xatırladım? Sadəcə, anti-amerikan təbliğatının finalını göstərmək istədim. Yox, mən heç vaxt hesab etməmişəm ki, ABŞ ideal dövlətdir, dünyada, hətta təbiətdə ideal heç nə yoxdur, təsadüfi deyil ki, fizik və kimyaçı qaradaşlarımız bir ideal model təklif edəndə dərhal deyirlər ki, bəs bu, bir qədər təcrübədən uzaq və mücərrəd modeldir...

Ona qalsa, heç demokratiyanın özü də ideal deyil. Burada U. Çerçillin bir fikri yada düşür ki, demokratiya ideal deyil, amma nə edəsən ki, bəşəriyyəti bundan yaxşısını icad edə bilməyib...

İndi nə olub, dostlar? Bəlkə Azərbaycanda demokratiyadan ideal model tapıblar? 20 və 21-ci əsrlər dünyaya yeni bir siyasi fəlsəfə gətirdi. Biz bu fəlsəfəni BMT-yə və ATƏT-ə, xüsusən də Avropa Şurasına üzv olarkən qəbul etdiyimizi bəyan etdik. Ona görə də bəzi nüansları təkrar-təkrar xatırlatmağa adam, necə deyələr, utanır...

Avropa Şurası iki fundamental prinsip üzərində bərqərar olub. Bunlardan biri insan haqlarının universallığı, digəri isə insan haqlarının aliliyidir. Bu prinsiplərdən belə bir siyasi fəlsəfə yaranır ki, insan haqları ən azı heç bir Avropa dövlətinin "daxili işi", "iç problemi" deyil. Nə tez unutduğ bunları?

Biz ABŞ-da insan haqlarının vəziyyətilə bağlı "dinləmələr" keçirə bilirikmi?

Bilərik. İnandırınram ki, amerikalılar buna çox sakit yanaşacaq. Amma görək hər hansı başqa bir dövlət bu "dinləmələri" ciddi qəbul edəcəkmi? Məsələ də bundadır ki, etməyəcək. Məgər onlar bilmir ki, biz kimik?.. Elə bir siyasi və iqtisadi parametrixə yoxdur ki, onlar digər dövlətləri bizim "tənqidimiz"ə diqqətli olmağa sövq etsin...

Müsavata yaxın partiyalardan AXCP

ilə yaxınlaşmaya iki fərqli baxış

Pənah Hüseynov:
"Münasibətlər qurmaq, əməkdaşlıq etmək Müsavatla AXCP-nin suveren hüquqlarıdır"

Sərdar Cəlalovlu:
"AXCP ilə Müsavatın bir araya gəlməsinin nə onların özünə, nə müxalifətə, nə cəmiyyətə xeyri var..."

dağıldı. İki partiyanın aparıcılığı ilə yaranan bütün ittifaqların müvəqqəti olduğu, effektivliyini, sonda ruh düşgünlüyünə gətirib çıxardığı məlumdur. Çoxlu sayda misallar göstərə bilərəm. Təcrübəyə görə, bu iki partiyanın bir araya gəlməsi xeyir yox, ziyan verirsə, bunlar bir yerdə olarkən belə, əməkdaşlıqdan daha çox qarşılıqlı mübarizə aparıblarsa, yenidən onların bir yerə gəlməsi həmin acı təcrübələrin təkrarlanması deməkdir. AXCP ilə Müsavatın bir araya gəlməsinin nə onların özünə, nə müxalifətə, nə cəmiyyətə xeyri var. Mən bu istiqamətdə cəhdləri uğursuz hesab edirəm. İnanıram ki, baş tutsun. Baş tutsa belə, hər iki partiya uduzacaq".

□ E.SEYİDAĞA

Bir sıra siyasi şərhçilər hesab edir ki, parlament seçkiləri ilində bu iki partiyanın əməkdaşlığı reallaşsa bilər. Bunun vacibliyini tərəflər özləri də bilirlər. Bəs, Müsavatın müttəfiqlik və əməkdaşlıq münasibətlərində olduğu partiyalar onun AXCP ilə münasibətlərinin yaxşılaşması, əməkdaşlıq münasibətlərinin bərpası cəhdlərinə necə yanaşırlar?

Azərbaycan Xalq Partiyasının sədri Pənah Hüseynov bildirdi ki, münasibətlər qurmaq, əməkdaşlıq etmək Müsavat Partiyası ilə AXCP-nin tam suveren hüquqlarıdır: "Mən bu istiqamətdə cəhdlərə normal baxıram. Prinsipcə, müxalifətdə olan partiyaların əməkdaşlığına müsbət yanaşıram. Hesab

Amerikanın Azərbaycanla bağlı qüsurları və yanlışlıqları...

Natiq Miri: "ABŞ ölkəmizdə demokratiya və insan haqlarını həmişə gözərdi edir"

Ərəstun Oruculu: "ABŞ həmişə fundamental insan hüquq və azadlıqları kimi mühüm demokratik dəyərləri arxa plana keçirib"

Yanvarın 15-də Bakıda Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurasının insan haqları ilə bağlı keçirdiyi tədbirdə ABŞ-ın ünvanına kəskin tənqidlər səsləndirilib. Tədbirdə səsləndirilən fikirlərlə bağlı Amerika Birləşmiş Ştatlarının Bakıdakı səfirliyi bildirdi: "Biz hər bir şəxsin öz fikirlərini bildirmək hüququna hörmət edirik və fundamental azadlıqlar barədə dialoqun aparılmasını hər zaman önəmli sayırıq.

ABŞ həm ölkə daxilində, həm də xaricində insan haqlarına dair məsələlərə çox ciddi yanaşır. ABŞ özünün bu sahədə mükəmməl olduğunu iddia etmir. Keçmiş qüsurlarımızı nəzərdən keçirərək buraxdığımız yanlışlıqları düzəldə bilirlik. Bu bacarığımızdan qürur hissi duyuruq. Biz bu sahədə mükəmməl olmaq üçün daimi yollar axtarıq və bizi irəli aparacaq dialoqu alqışlayırıq".

Maraqlıdır, ABŞ-ın Azərbaycan və regionla bağlı qüsurları dedikdə, nələr nəzərdə tutur? Yaxud hansı səhvlərdən nəticə çıxarılıb? Yerli ekspertlərin məsələ etrafında düşüncələri fərqlidir.

Ekspert Natiq Mirinin sözlərinə görə, əslində ABŞ-ın təkə Azərbaycanla deyil, bir çox postsövet ölkələri ilə, eyni zamanda, hərbi müdaxiləsi zamanı, Yaxın Şərqdə yürütdüyü siyasətdə bir çox yanlışlar var: "Ancaq bütün bu yanlışlara rəğmən, ABŞ həqiqətən də zaman-zaman bu yanlışları ən azından düzəltmək üçün müəyyən cəhdlər edir. Bu cəhdlər, təbii ki, indiki şəraitdə postsövet məkanında da baş verir. Əvvəlcə Obama hakimiyyətə gələndən sonra bu yeni administrasiyanın siyasəti dünya gücü olan Rusiya ilə bir növ hər şeyin yenidən qurul-

ması siyasəti üstündə quruldu. Müəyyən müddətdən sonra bunun çox yanlış siyasət olduğu anlaşıldı. O da anlaşıldı ki, Rusiya ilə müəyyən mənada sivil qanunlar, beynəlxalq hüquq çərçivəsində də danışmaq mümkün deyil. Ona görə də məhz bu həqiqət anlaşılandı sonra ABŞ artıq Rusiya ilə sanksiyalar dilində danışmağa başladı və bu cür dil artıq öz effektivliyi verməyə başlayıb. Çünki Rusiyanın əvvəlki aqressiv ritorikası demək olar ki, əsər-əlamət qalmayıb. Bu kontekstdə bizim regionda, eyni zamanda Cənubi Qafqazda müəyyən səhvlər olub. Xüsusilə ABŞ-ın Rusiyanın 2008-ci ilin avqustunda Gürcüstanı hərbi müdaxiləsi zamanı da buraxdığı bir çox yanlışlar vardı. Azərbaycanda da bu yəndə səhvlər olub. Əslində Azərbaycanın təhlükəsizlik nöqtəyi-nəzərindən çox səmimi bir siyasət yürüdü. Xəzər hövzəsində Azərbaycanın qonşu dövlətlərindən tamamilə təhlükəsizliyini təmin etmək üçün bu yəndə müəyyən yardımlar edilib və edilməkdədir. Ancaq məsələ burasındadır ki, ABŞ-ın bir çox yanlışlı Azərbaycan-

canda demokratiya və insan haqları məsələsini zaman-zaman gözərdi etmə məsələsidir. Çünki əsasən ABŞ bu siyasəti Azərbaycanda geosiyasi maraqlar kontekstində qururdu. Geosiyasi maraqlar kontekstində də ilk öncə təbii ki, enerji və təhlükəsizlik məsələsi öndə olduğu üçün demokratiya və insan haqları məsələsi ikinci planda nəzərdə tutulurdu. Və öz geosiyasi maraqlar nöqtəyi-nəzərindən Azərbaycanı bu cür avtoritar rejimin hökmran olmasına rəvac verirdi. Məhz bu cür siyasətin, bu cür gözyummaların nəticəsidir ki, Azərbaycanda hakimiyyət tədricən tək hakimiyyətli və təkpartiyalı bir sistemə yaxınlaşdı. Bu, çox böyük yanlış idi. Çünki ABŞ-ın bu proseslərə təsir imkanını çox böyüküdü".

Ekspertin fikrinə, ABŞ-ın başqa bir yanlışlı Dağlıq Qarabağ problemi ilə bağlıdır: "ABŞ Dağlıq Qarabağ məsələsini özü üçün prioritet saymayıb. Nəzərə almaq lazımdır ki, Dağlıq Qarabağ problemindən çox az müddət əvvəlində Azərbaycanı vətəndaş cəmiyyətinin formalaşmasına, inkişafına bir əngəl oldu. Bu gün hakimiyyət məhz Dağlıq Qarabağ probleminin həlli olunmaması məsələsini hələ də bəhanə olaraq, bir siyasət faktor olaraq istifadə etməkdədir. Ona görə də hesab edirəm ki, bu yanlışlıq ABŞ tərəfindən düzəldilməlidir. Bu sadəcə olaraq Azərbaycanın haqqının tapdanması naminə deyil. Bu gün ABŞ Dağlıq Qarabağ probleminin nəyin bahasına olursa, olsun, çözülməsini istəyir. Bu, yanlışdır. Çünki problemin ədalətsiz həlli bu problemi birdəfəlik çözməyəcək. Bu gün Azərbaycanda demokratiya və insan haqları məsələsi bu problemin çözümlü ilə bərabər aparılmalıdır. Çünki bunun birinin olması, digərinin olmaması mümkün deyil. Ona görə hesab edirəm ki, ABŞ həqiqətən də bu yanlışlıqları anlayarsa, sözün əsl mənasında ABŞ vətəndaş cəmiyyəti ilə və müxalifət siyasət partiyaları ilə ciddi mənada əməkdaşlıq edərsə, ölkədə demokratik bir rejimin bərqərar olmasına nail ola bilər. Təbii ki, Azərbaycan gələcək perspektiv inkişaf nöqtəyi-nəzərindən inkişaf edər və Azərbaycana müsbət bir impuls verər".

□ Rəya RƏFİYEVA

Bir görüşün doğurduğu qıcaq

Azər RƏŞİDOĞLU

Bu günlərdə Müsavat başqanı Arif Hacılı ilə AXCP sədri Əli Kərimli arasında görüş baş tutub. Görüş zamanı iki partiya arasında əməkdaşlıq perspektivləri müzakirə olundu.

Yaranmış mürəkkəb vəziyyətdə belə bir görüşün baş tutması faktının özü maraqlıdır. Müsavat başqanı Arif Hacılı ilə AXCP sədri Əli Kərimli arasında keçirilən görüşə münasibət birmənalı olmadı.

Hər iki partiyada olan bir sıra funksionerlər bu görüşə olduqca mənfi münasibət bəslədilər. Müsavatın Milli Şuradan çıxmasından sonra iki partiya arasında münasibətlər o qədər gərginləşib ki, istənilən təmas təşkilat maraqlarına xəyanət kimi səciyyələndirilir. Bunu anlamaq da mümkündür. Təqribən 1 il öncə Müsavatın MŞ-ni tərk etməsi hər iki partiyanın funksionerləri arasında amansız söz-fikir savaşı ilə nəticələndi. Liderlər özləri bu "savaşa" şəxsən iştirak etməsələr də, proseslər zamanı onların kölgəsini açıq aydın sezmək mümkün idi. Təhqir və böhtanlar düşmənciliyin özünə belə yaraşmayacaq səviyyəyə qalxdı. Bu baxımdan, A.Hacılinın Ə.Kərimli ilə görüş təşəbbüsü çəvik siyasi jest olmaqla yanaşı, son dərəcə riskli addım idi. İstər Ə.Kərimli, istərsə də A. Hacılı dərk edirlər ki, ənənəvi müttəfiq və rəqib olan AXCP ilə Müsavat arasında savaş davam edərsə, Qərb qarşından gələn parlament seçkiləri zamanı adıçəkilən iki təşkilatı proseslərdən tam kənar saxlaya bilər.

Hər iki partiyada belə hesab edirlər ki, seçki öncəsi şərait yaranarsa, Qərb yenidən Müsavat və AXCP-ni bir araya gətirə bilər. Bu baxımdan, sədrin görüşü siyasi maraqları uzlaşdırmaq baxımından məqbul variantdır.

Lakin istər xarici, istər daxili publika iki partiya arasındakı təmaslara qıcaqla yanaşır. Belə ki, Müsavatla AXCP-nin yaratdığı seçkiqabağı bloklar adətən gurultulu və qarşılıqlı ittihamlarla dağılıb. Buna görə də iki partiyanın bir blokda birləşmə ehtimalı bu gün absurd görünür. Lakin iki partiya sədri arasındakı görüş onu deməyə əsas verir ki, müxalifət düşüdüğü durumdan çıxış yolu axtarır. Hər iki sədr düşünür ki, Qərb dairələri bu ideyaya siyasi və maddi dəstək verərsə, nəticə əldə oluna bilər. Bu görüş belə bir ehtimalı da doğura bilər - əslində, müxalifətin birləşmə ideyası tək cəmiyyətdən yox, həm də Qərbdən gəlir.

Hər iki sədr düşünür ki, müxalif düşərgədə əsas qüvvə AXCP ilə Müsavatdır. Lakin təxminən eyni elektorata malik olan Müsavat və AXCP tamamilə fərqli strateji xəttə malikdirlər və artıq onların bir yerdə olması problematik görünür.

AXCP son zamanlar təzyiqlər nəticəsində marginallaşıb. Eyni proseslər artıq Müsavatda da gedir. Orta statistik vətəndaşda belə bir təəssürat yaranır ki, hər iki sədrdə birləşdirici keyfiyyətlər olsaydı müxalifəti bölünməyə qoymazdılar. Ambisiyaların böyüklüyü fərqli düşüncəli insanların lideri olmaq imkanını yox edir.

Lakin hazırkı mərhələdə Müsavat və AXCP-yə gələcək parlament seçkilərində konkret dairələr üzrə qarşılıqlı güzəşt əldə olunması vacibdir. Əgər həqiqətən də bu iki partiya seçkilərə birgə getmək istəyəcəksə, bu elə də çətin məsələ deyil. Amma kənar baxışla görünən budur ki, tərəflər hələ də buna hazır deyil. Hazırda müşahidə olunanlar isə məğlubiyətin məsuliyyətini başqasının üzərinə yıxmaq cəhdinə bənzəyir.

Burada bir məqama da diqqət yetirmək lazım gəlir. Bəzi partiyalar, AXCP və Müsavatın savaşından bəhrələnmək istəyirlər. Məsələn, Milli Məclisdə müxalifətçi rolunda çıxış etmək istəyən təşkilatlar Müsavat və AXCP birliyi fonunda görünmürlər. Oudur ki, adıçəkilən təşkilatların proseslərə fərqli yanaşmalarını dərinləşdirmək üçün səylərini artırır. İstənilən halda, AXCP-Müsavat savaşı bütövlükdə müxalifət düşərgəsini baltalayır. Bu baxımdan, A.Hacılı və Ə.Kərimli görüşünə göstərilən iqtidarın dəyirmanına su tökən karlik partiyaların göstərdiyi aqresiyaları anlamaq çətin deyil.

İstənilən halda iki apancı müxalifət siyasətçisi arasında keçirilən görüş təqdirəlayiqdir. Belə yaxınlaşma davam edə bilər. Məsələn, 20 yanvara artıq sayılı saatlar qalıb. Hər iki partiyanın Şəhidlər Xiyabanını birlikdə ziyarət etməsi üçün fürsət yaranıb. Hikkədən birçə addım geri çəkilmək, gələcək pozitiv proseslərin əsasını qoya bilər...

Ötən həftə dövlət başçısı İlham Əliyevin Ankara səfərində ən çox diqqət çəkən məqam aprelin 24 ilə bağlı qərar oldu. Prezidentlərin görüşündən sonra keçirilən birgə mətbuat konfransında İlham Əliyev bildirdi ki, aprelin 24-də yenidən Türkiyəyə səfər edəcək. Sitat: "Bu il Türkiyədə tez-tez olacağam. Aprelin 24-ü biz Çanaqqala zəfərini birgə qeyd edəcəyik. Bu tarixin seçilməsinə görə özümün və Azərbaycan xalqı adından sizə minnətdaram".

Məlum olub ki, Türkiyə dövləti bu il aprelin 23-24-də Birinci Dünya müharibəsi zamanı baş vermiş Çanaqqala savaşının 100 illiyi ilə bağlı böyük tədbir planlaşdırıb. Osmanlı ordusu ilə Antanta qüvvələri arasında Çanaqqala boğazında baş verən bu savaş Türkiyə herb tarixinin şərəfli səhifələrindən biridir.

Ancaq Çanaqqala savaşının 100 illiyinin aprelin 23-24-də keçirilməsi diqqətə erməni mövzusunu gətirib. Çünki erməni diasporu bu il aprelin 24-də qondarma "erməni soyqırımının" 100 illiyini qeyd etməyə hazırlaşır. Hətta ötən il Ermənistan prezidenti Sərkisyan İrəvanda aprelin 24-də keçirilən tədbirə Türkiyə prezidentini də dəvət edib. İndi isə Türkiyə prezidenti Çanaqqala savaşının 100 illiyi toplantısına bu savaşda ölənlər erməni əsilli Osmanlı döyüşçülərinə görə Ermənistan prezidentini də dəvət edib.

Türkiyə isə Çanaqqala savaşı tədbirlərinə 102 ölkənin iştirakına, o cümlədən ABŞ prezidenti Barak Obama-yə rəsmi dəvət göndərib. Bu ad-

Saxta soyqırım iddiasına

Çanaqqala zərbəsi

Qabil Hüseyinli: "Ermənilərin 24 aprel tədbirləri tamamilə kölgədə qalacaq"

dimla Türkiyə və Azərbaycan həm də çevrə dövlətlərinə seçim etmək imkanı yaradacaq. Kim onlarla, kim ermənilərlə - səhnə aydınlaşacaq; heç şübhəsiz, belə vəziyyət ermənilərə diskomfort yaradacaq. Bu mənada Türkiyənin bu gedişi ermənilərin "soyqırım" kampaniyasını sıradan çıxarmaqla bağlı ciddi bir gediş sayıla bilər.

Politoloq Qabil Hüseyinli deyir ki, bu tədbir Türkiyənin erməni iddialarını neytrallaşdırması ilə bağlı ciddi gedişdir: "Türkiyədə siyasi dairələr çox çalışdılar ki, ermənilərin 24 apreldəki hərəkətləri neytrallaşdırsınlar, ən

azından minimuma endirsin. Çünki ermənilərin bu il üçün çox ciddi hədəfləri var. Bu hədəflərdən biri də ən azından Avropanın böyük bir hissəsində, eləcə də Latin Amerikasının ölkələrində "soyqırım" bağlı xüsusi qətnamə qəbul olmaqla bağlıdır. Çünki bununla ermənilərin Türkiyədən təminat almaq və bunu təsdiq edərək, təminat almaq üçün fürsət yaranacaq. Soyqırımı məhkəmədə öz təsdiqini tapmalıdır. Parlament qərarları bu işdə hüquqi qüvvəyə malik deyil. Guya həmin hadisələr dövründə həlak olmuş insanların varislərinə pul vahidi, eyni zamanda həmin ərazilərdə torpaq və mülk verilməsi barədə qətnaməyə nail olmağa çalışsınlar".

Q.Hüseyinli deyir ki, ermənilərin Türkiyəni daxildən sarsıtmaq və onun üzərinə böyük maliyyə yükü qoymaq üçün çox böyük planları var. Və bu planlardan zərər qədər də imtina etmək niyyətində deyillər: "Ancaq təəsüflər olsun ki, Türkiyədə müəyyən dairələr tez-tez belə bir illüziyalara qapılırlar ki, guya ermə-

nilərle sərhədi açsalar, onlarla diplomatik münasibətlər yaratsalar, bu, erməniləri Türkiyə haqqında mənfi fikirlərdən xeyli dərəcədə çəkindirə bilər. Azərbaycan tərəfində də Türkiyədə yayılan bu xoşagəlməz erməni sevgisindən narahatlıq vardır. Türkiyə siyasi elitası da bunu yaxşı başa düşürdü. Ona görə də Ankara keçirilən Türkiyə-Azərbaycan Əməkdaşlıq Şurasının 4-cü toplantısında Erdoğan sürpriz bir qərarla çıxış etdi. Çanaqqala savaşının 100 illiyi tədbiri təyin olunması Sərkisyanın dəvət edilməsi sürpriz hadisə oldu. Bu həm də ermənilərin qondarma "soyqırım" tədbirlərinə tutarlı cavab idi".

Q.Hüseyinlinin fikrincə, aprelin 23-də Türkiyədə keçiriləcək tədbirlər ermənilərin planlarına böyük bir zərbə olacaq: "Güman edirəm ki, Türkiyənin tədbiri ermənilərin keçirəcəyi tədbirdən qat-qat möhtəşəm olacaq və daha çox dövlət qatılacaq. Zənnimcə ermənilərin planlaşdırdığı hiyləgər hərəkətə qarşı bu, Türkiyənin çox sanballı və mədəni bir cavabdır".

Q KƏNAN

"İran-ABŞ yaxınlaşması Azərbaycanın xeyrinədir"

Politoloq hesab edir ki, Rusiya ilə Türkiyənin, İrəvanla ABŞ-ın yaxınlaşması ümumilikdə bölgənin mənafeyinə uyğundur

Uzun illər bir-biri ilə soyuq və gərgin münasibətləri olmuş Türkiyə ilə Rusiya, eyni zamanda İrəvanla ABŞ arasında son vaxtlar yaxınlaşma prosesinin getdiyi müşahidə edilir. Bu prosesin regiona, o cümlədən Azərbaycana nə vəd etdiyi barədə "Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri, siyasi şərhçi Elxan Şahinoğlu ilə danışdıq.

E.Şahinoğlu bildirdi ki, ayrılıqda baxılsa, Türkiyə ilə Rusiya arasında çox geniş iqtisadi, ticari əlaqələr olduğu görünür. Rusiya ilə Türkiyə arasında bu istiqamətdə əməkdaşlıq sürətlə inkişaf edir. Siyasi münasibətlərdə iqtisadi amilin önemi isə çox böyükdür: "Rusiya ilə Türkiyə arasında iqtisadi əlaqələr geniş olduğundan hər iki dövlət məcburdur ki, siyasi məsələlərdə ya bir-birinə yaxın mövqedən çıxış etsin, ya da hansı mövqedə ki, uzlaşsınlar, çalışsınlar bir-birilərinə zidd yanaşma ortaya qoymasınlar. Bütün hallarda Türkiyə-Rusiya yaxınlaşması Azərbaycanın bir qədər xeyrinədir. Çünki Türkiyə bizim strateji müttəfiqimizdir. Rusiya isə Azərbaycan hakimiyyət mənsuablarının dediyi kimi, Azərbaycanın strateji tərəfdaşı sayılır. Strateji müttəfiqlə strateji tərəfdaşın yaxınlaşması onu dikte edir ki, bu iki dövlət Azərbaycan maraqlarını ön plana çıxarsınlar və nəticədə Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli üçün bir fəallıq ortaya qoysunlar. Bu günlərdə Vladimir Putin Türkiyə ilə bağlı çox heyretətamiz cümlələri dedi ki, bölgə-

də Türkiyə aktiv olmadan bir çox məsələləri həll etmək çətinidir. Bu mövqə də Azərbaycanın xeyrinədir".

İran-ABŞ münasibətlərinə gəlinə, siyasi şərhçi hesab edir ki, bu iki dövlətin münasibətlərinin normallaşması da əslində Azərbaycanın xeyrinədir: "İki-üç il əvvəl dünyanın əsas gündəm mövzusu İranın nüvə silahı əldə etməsi, İrana qarşı ciddi sanksiyaların tətbiqinə başlamaq idi. Artıq müzakirələr ona qədər gəlib çıxmışdı ki, ABŞ, İsrail İrəvanı bombalaya bilər. Azərbaycanın adı isə belə hallandırılırdı ki, guya Azərbaycanın ərazilərindən İrana qarşı əməliyyatlarda istifadə olunaç. Bu isə İrəvanla Azərbaycanın münasibətlərini gərginləşdirirdi. Azərbaycan qalır ki, gərgin münasibətlərdə olan iri dövlətin arasında. Artıq ABŞ-la İran arasında münasibətlərin tədricən yaxınlaşması prosesi gedir. Azərbaycan İrəvanla münasibətləri pisləşdirən bir neçə il əvvəlki qeyd etdiyim durumdan xilas olur. İran-ABŞ münasibətlərinin yumşalması ümumiyyətlə bölgənin xeyrinədir. Bölgədə gərginlik azalır".

Bəs, Azərbaycan adı çəkilən ölkələrin yaxınlaşmasından daha çox qazanc əldə etmək üçün nələri etməlidir?

E.Şahinoğlu bildirdi ki, bu da çox önəmli məsələdir. Azərbaycan tərəfi fəallaşmalı və çəvik addımlar ataraq bu yaxınlaşmalardan qazanc əldə etməlidir: "Bakının Moskva ilə dialoqu var. Amma ikinci bir Ankara-Moskva xəttini açmaq olar ki, bu xətdə məhz Qarabağ məsələsi daha çox gündəmə gətirilsin. Həm Bakı, həm Ankara Moskvanı inandırmağa çalışsınlar ki, İrəvanla təsir edib münaqişənin həllinə nail olunsun, bundan hamı udacaq. Hətta Ermənistanın özü də bu münaqişənin həllindən udacaq. Yeter ki, Ba-

kı-Ankara xətti Moskva ilə dialoqu yoğunlaşdırsın. Bu mənada Azərbaycan hakimiyyətinin daha da fəallaşması lazımdır. O ki, qaldı İran-ABŞ yaxınlaşmasından Azərbaycanın daha çox qazanc əldə etməsi imkanlarına, Azərbaycanın bu prosesə birləşmə təsir imkanları yoxdur. Çox təəsüf ki, İndi Azərbaycan hakimiyyətinin ABŞ-la münasibətlərində bir qədər gərginlik yaşanır. İrəvanla da münasibətlər bəllidir. İran Azərbaycanı nə qədər özünə dost adlandırsa da biz görürük ki, onlar Azərbaycanın müstəqilliyini İrəvanla xələl gətirəcəyini hələ də düşünürlər. Ona görə də ehtiyatlılığına İrəvanı davam etdirir".

Q Etibar SEYİDAĞA

"Baxış bucağı"

"Turan" İnformasiya Agentliyinin direktoru Mehman Əliyev 2015-ci illə bağlı bir sıra diqqətçəkən və həm də optimist fikirlərini hələ ötən ilin payızında söyləmiş, bu fikirlər mənsətlərə daşınmışdı. Odur ki, ilin ilk ayının ikinci yarısında onunla geniş söhbət edib "üfüqdə" gördükləri barədə düşüncələrini bölüşməsinə istədik. Bu dəfə də orijinal yanaşmalarının şahidi olduq. Əvvəlcə son müşavirədə reallaşan proqnozunu xatırladı: "Mən demişdim ki, Nazirlər Kabinetinin ilk müşavirəsində prezident nəse deyəcək. Düzdür, başqa şeylər də gözləyirdim. Yəni daha konkret fikirlərin açıqlanacağı qənaətinəydim ki, nələr gözlənilir. Amma ümumi sözlə dedi ki, bu il bizim üçün sınaq ilidir. Bu, təkə iqtisadiyyatla bağlı deyil, siyasi məsələlər, xarici siyasət və s. kompleks şəkildə gündəlikdədir".

- Mehman bəy, əvvəlcə prezidentin Türkiyə səfərindən soruşmaq istəyirəm. Burada sizin diqqətinizi çəkən əsas məsələ nə oldu?

- Orda iki maraqlı məqam oldu. Birincisi, prezidentlərin görüşü bitən gün, 15 yanvarda NATO Azərbaycanla 4-cü plan sənədini təsdiqlədi. 2015-16-cı illəri nəzərdə tutan sənəddəki müddəalardan 27-si hərbiyə aiddir, qalanları siyasi məsələdir. İkincisi, İlham Əliyev noyabr ayında G-20-nin Türkiyədə keçiriləcək sammitinə dəvət olunub. Ora getmək, Obamanın, başqasının əlini sıxmaq üçün də həmin standartlara bir az uyğunlaşmaq lazımdır. Ona görə də o vaxta qədər müəyyən ciddi işlər aparılmalıdır ki, Qərblə, Amerika ilə Azərbaycan arasında olan indiki gərginlik və problem aradan götürülsün. Yəni bu da bir işarə, xətdir ki, o vaxta qədər dəyişiklik olmalıdır. Özü də noyabrda seçkilər keçiriləcək. Seçki əhval-ruhiyyəsi o məsələyə çox təsir edəcək. Yəni ortalıqda ciddi məsələlər var.

- Amma Obamanın Türkiyəyə bundan əvvəlki səfərində İlham Əliyev onunla görüşdən imtina etmişdi...

- Şəxsən mənim fikrimcə, Azərbaycan prezidenti heç vaxt Obamanın görüş təklifindən imtina edə bilməz. Nəyə görə görüşə getməməliydi ki? - **Deyilənə görə, Qarabağ söhbəti vardı...**

- İstəsəydilər, Qarabağı çoxdan verərdilər, nə problem vardı ki? Yəni böyük dövlət qərar verəndə onun qabağında durmaq mümkün deyil.

- Deməli, Obama ilə Əliyevin görüşünün vasitəçisi faktiki olaraq Türkiyə olacaq.

- Azərbaycan müstəqilliyini elan etdikdən sonra Türkiyə Qərbin buradakı vasitəçisi olub. Burada yaxınlıq, dil məsələsi, Türkiyəyə inam məsələsi var. NATO ilə, Qərblə münasibətlərimizdə, ordumuzun

NATO standartlarına uyğunlaşdırılmasında da Türkiyə vacib rol oynayır.

- **Türkiyə görüşləri Rusiya-Ermənistan gərginliyi dövrünə təsadüf etdi. Bu situasiyanı necə şərh etmək olar?**

- Burada bir məsələ var ki, tərəflər vahid mövqə göstərdilər. O da ondan ibarətdir ki, 24 apreldə Çanaqqala döyüşünün qeyd olunması qərarı verildi. Həmin gün ermənilər

nub. Hansı ki, Bakıda xeyli rus məktəbi var. İllərlə tanıdığım ermənilərlə görüşəndə görürəm ki, Rusiyaya münasibət neqativdir. Bu, onunla bağlıdır ki, ermənilər Rusiyanın girovuna çevrildiklərini başa düşüblər. Onlar özlərini prinsipçə Qərbdə görürlər, strateji məqsədləri Qərb sistemine girmək, Rusiyadan uzaqlaşmaqdır. Ancaq sonuncu Şərqi Tərəfdaşlıq sammitində Rusiya onların assosiativ üzvlük sazi-

şini imzalamasını qarşısını aldı. Ermənilər məcbur oldular buna və beləliklə, təhqir olundular. Ermənilərdə bu istək var, amma başa düşürlər ki, Rusiyanın təsiri çox böyükdür və praktiki girova çevriləblər. Bu hadisəyə bu formada reaksiya verilməsi onu göstərir ki, Rusiyaya qarşı çox neqativ münasibət var. Ruslar da bunu görür, başa düşür.

- **Situasiya Azərbaycanın faydasına aparırmı?**

- İş ondadır ki, Ermənistanın aparıcı qüvvələri bu problemin genişlənməməsi, antirus siyasətinə çevrilməməsi üçün hər şeyi edəcəklər. Aydındır ki, ermənilər Moskvaya çox bağlıdırlar və Rusiyadan çox qorxurlar. Ancaq Rusiya böhranı ermənilərin vəziyyətini gərginləşdirir. Ermənistan iqtisadiyyatı, demək olar ki, Rusiyaya bağlıdır, ona görə də orda gedən böhranlı vəziyyət Ermənistana daha ciddi təsir edir. Ona görə də indi ermənilər girovluq məsələsini daha çox qabardır. Bundan bəhrələnmək məsələsinə gəldikdə, ruslar da çox dərinə getməyəcək, proses sakitləşdiriləcək.

- **Necə deyərlər, Azərbaycana qayıdaq. Keçən həftə 2 qəpiklik artımın geri oxunması, müəllimlərin bir qisminin maaşının artırılması mövzusu daha çox müzakirə edildi. Siz sosial-iqtisadi sahədə də yeniliklərin olacağını demişdiniz, yəni həmin yeniliklərdir?**

- Deməli, bütün müəllimlərin maaşını artırma bilmərlər, ən az alan müəllimlər elə o vəziyyətdə də qalır. Yəni dövlətin bütün müəllimlərin maaşını artırmaq imkanı sıfır vəziyyətdədir. Bir tərəfin maaşının artı-

du.

- **Mehman bəy, siz həmişə nikbin olubsunuz axı. Bu dəfə niyə belə oldu?**

- Mən yenə nikbinəm. Deməyim budur ki, hökumət oynamaq istəyir. Mən yazı da yazdım. 2007-də hökumət qiymətləri artıranda İlham Əliyev xaricdə idi. Camaat çox narazıydı. O zaman burda məlumatlar getdi ki, prezidentin xəbəri yoxdur, deyib qayıdandan sonra məsələləri yoluna qoyaçağam. Ancaq prezident yanvarın 22-də gəldi, iclasda çıxış etdi, dedi bəs hardadır müxali-

du.

- **Mehman bəy, siz həmişə nikbin olubsunuz axı. Bu dəfə niyə belə oldu?**

- Mən yenə nikbinəm. Deməyim budur ki, hökumət oynamaq istəyir. Mən yazı da yazdım. 2007-də hökumət qiymətləri artıranda İlham Əliyev xaricdə idi. Camaat çox narazıydı. O zaman burda məlumatlar getdi ki, prezidentin xəbəri yoxdur, deyib qayıdandan sonra məsələləri yoluna qoyaçağam. Ancaq prezident yanvarın 22-də gəldi, iclasda çıxış etdi, dedi bəs hardadır müxali-

fət, deyirdilər camaat qalxacaq. Onu da dedi ki, mən Tarif Şurasının qərarını dəstəkləyirəm. İndi artıq söhbət 50 faizdən yox, 2, ya 5 qəpikdən gədir, amma məsələyə ehtiyatla yanaşırlar. Yəni münasibət başqadır. O zaman 50 faiz qaldırıldı, heç nə vəclərinə deyildi. Amma indi münasibət fərqlidir.

- **Hakimiyyət nədən ehtiyatlanır? Yəni Rusiya, yaxud Qərbin burda çevriliş edəcəyindən narahatlıq var?**

- Məndə olan məlumatla görə, hakimiyyət daxilində panika var. Onlar heç vaxt gözləməyirdilər ki, neftin qiyməti bu qədər sürətlə, bu həcmdə aşağı düşə bilər. Neftin qiymətini büdcədə 90 götürəndə fərqli fikirlər səslənirdi. Ancaq bizim-

"Hakimiyyət

daxilində panika var"

Mehman Əliyev: "Artıq indinin özündə dövlət büdcəsi böyük problemlərlə üz-üzədir"

"soyqırım"ın 100 illiyini keçirir. Yəni bu, ermənilərə ciddi məsajdır ki, siz bu ildən 100 illiklə bağlı Türkiyə və Azərbaycana qarşı yararlanmaq istəsəniz, onun cavabı bu formada çox ciddi şəkildə veriləcək. Ona görə də bu tədbirin 24 aprele salınması ermənilərin söylərinin qarşısını almaq, onun zəiflədilməsi və heçə endirilməsi məqsədi daşıyır.

- **İki ölkə bir-birini kənar müdaxilədən qorumaq üçün konkret addım atıblarmı?**

- Bu məsələ var, amma onu işə salmaq çox çətin bir şeydir. Baxır müdaxilə edən hansı dövlətdir. Lap işğalçı Ermənistan qarşı Türkiyənin müdaxiləsi çox çətin olar. Rusiya və ya Amerika məsələsi də var. Tarix göstərib ki, Türkiyə imkan daxilində Azərbaycan məsələsinə müdaxilə edə bilib, ancaq xətti keçməyib.

- **Ermənistanda baş verənlər, sadəcə, bir rus əsgərinin cinayətidir, yoxsa bunun alt qatında başqa məsələlər də var? Görünən budur ki, bir hadisə iki ölkə arasında kifayət qədər gərginliyə səbəb olub.**

- Burada bir şey var. Əsgərin törətdiyi cinayət hadisəsidir. Onun hissədən qaçmaq cəhdləri olub, xidmət etmək istəmədiyi üçün növbəti dəfə Türkiyəyə tərəf qaçmaq, Rusiyadan uzaqlaşmaq istəyib. 18 yaşlı bu əsgər avtomat əlində qaçıb, silah işlədib və peşəkar deyil. Bu hadisə göstərdi ki, tarixi dostluq, qohumluq, dinlərin yaxın olması, forpost və sair haqda deyilənlərə baxmayaraq, ermənilərdə ruslara qarşı çox böyük nifrət var. Ermənistanda 10 ildən çoxdur rus məktəbləri qadağan olu-

du.

- **Mehman bəy, siz həmişə nikbin olubsunuz axı. Bu dəfə niyə belə oldu?**

- Mən yenə nikbinəm. Deməyim budur ki, hökumət oynamaq istəyir. Mən yazı da yazdım. 2007-də hökumət qiymətləri artıranda İlham Əliyev xaricdə idi. Camaat çox narazıydı. O zaman burda məlumatlar getdi ki, prezidentin xəbəri yoxdur, deyib qayıdandan sonra məsələləri yoluna qoyaçağam. Ancaq prezident yanvarın 22-də gəldi, iclasda çıxış etdi, dedi bəs hardadır müxali-

du.

- **Mehman bəy, siz həmişə nikbin olubsunuz axı. Bu dəfə niyə belə oldu?**

- Mən yenə nikbinəm. Deməyim budur ki, hökumət oynamaq istəyir. Mən yazı da yazdım. 2007-də hökumət qiymətləri artıranda İlham Əliyev xaricdə idi. Camaat çox narazıydı. O zaman burda məlumatlar getdi ki, prezidentin xəbəri yoxdur, deyib qayıdandan sonra məsələləri yoluna qoyaçağam. Ancaq prezident yanvarın 22-də gəldi, iclasda çıxış etdi, dedi bəs hardadır müxali-

"Yuxarı dairələrin bizneslə bağlı bütün iri layihələri dayandırılıb, vəsait yoxdur..."

kilər deyirdilər ki, 70-80 dollara düşüb, ancaq yenə də qalxacaq. Onlar gözləməyirdilər ki, neft gəlib 40 dollara enə bilər. Hələ bilinmir ki, bundan sonra nə olacaq. Söhbət ondan gədir ki, artıq indiki vəziyyətdə dövlət büdcəsi böyük problemlərlə üz-üzədir və onu doldurmaq mümkün deyil. Söhbət 50-60 milyondan getmir. Aşağısı 7-8 milyard vəsait lazımdır, bunu vergilərlə toplamaq olmaz. Çünki bu boyda iqtisadiyyatımız yoxdur. Yalnız belə mümkündür ki, gerek onlar özləri korrupsiya eməllərindən, qara vergilərdən, gömrük gəlirlərindən imtina etsinlər. Mən bilirəm ki, yuxarı dairələrin bizneslə bağlı bütün iri layihələri dayandırılıb, vəsait yoxdur. Artıq bəyan edirlər ki, qənaət etmək lazımdır.

Bu, cəmiyyətdə böyük gərginlik gətirəcək. İndiki vəziyyətdə hansı inkişafdan söhbət gedə bilər. Bu, cəmiyyətdə böyük gərginliyə səbəb ola bilər. Rusiyadan gələn pullar da dayanıb. Artıq tikinti bazarında qiymətlər 40-70 faiz aşağı düşüb, çünki alıcılıq qabiliyyəti yoxdur. Hələ ilin əvvəlidir, artıq ciddi problemlər özünü büruzə verir. Bizim də iqtisadiyyatımız bərbaza neftə bağlıdır, qeyri-neft sektoru çox zəif şəkildə inkişaf edib, azad iqtisadiyyat yoxdur.

- **Daha sizin dediklərinizdə nikbinlik üçün hansı əsaslar oldu ki?**

- Mən deyirəm yaxşı ki, belə bir vəziyyətdir. Yəni bizim neftdən asılı olmağımız çox pis bir şey idi. Belə bir vəziyyət isə hökumətdən tələb edəcək ki, normal qərarlar versinlər, biznesin, iqtisadiyyatın inkişafı istiqamətində addımlar atılsın, xarici investisiyaların qeyri-neft sektoruna gətirilməsi üçün qarantiyalar verilsin. Yəni bir sıra müsbət qərarlar qəbul olunacaq.

□ **Elsad PAŞASOY**

Erməni körpəsi üçün yeni pıçılığın mətni

Elşad PAŞASOY

Ermənilər "soyqırım" xəyallarının gerçəkləşməsi ilə bağlı Türkiyə və Azərbaycana 24 aprel sürprizi hazırladıkları bir zamanda özləri sürprizlə qarşılaşdılar. Bunu yazarkən yalnız Bakı və Ankaranın ən yüksək səviyyədə 24 apreldə Çanaqqala zəfərinin 100 illiyinin birgə keçirilməsini nəzərdə tutmuram.

Hərçənd ki, iki qardaş ölkə arasında belə bir razılışmanın olması Türkiyə və Azərbaycan üçün faydalı olduğu qəddər də erməni lobbisi üçün çox üzücü bir olay oldu. Əslində türk düşmənləri iki qardaşın arasını vurmaq üçün bu illərdə çeşidli planlar qurdular, sonuncusu sərhəd olayları idi, baş tutmadı, Türkiyə və Azərbaycan yenə bir yerdədir, kədərinə bölüşdüüyü kimi, zəfərini də birgə qutlayır.

Erməni mətbuatının bu günlərdə Qarabağ məsələsinin yalnız Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində həll olunması ilə bağlı Ankardakı bəyanatlara xüsusi yer verdi. Səbəbi var - düşmən pərtidir. Həm də ona görə ki, xoşbəxt gələcəklərini Moskva ilə müttəfiqlikdə, rus əsgərlərinin qoruması altında görsələr də, son günlər yanıqlarını ciddi şəkildə anlayıblar. Yanıqlarını deyən təkə "azərbaycanlı sūdü əmən" Kamo Yəpremyan deyil.

Xüsusilə də Gümrüdəki 102-ci hərbi bazanın əsgəri Valeri Permyakov faktiki Avetisyanlar ailəsinə soyqırım edəndən sonra ermənilər "əsl düşmən kimdir" sualı üzərində baş sındırır. Deyirlər, ermənilər hələ bələkdəki körpənin qulağına "sənin düşmənin türkdür" pıçıldayır. Bəlkə də elə qanına qəltan edilən 2 yaşlı Asmik Avetisyanın da qulağına belə pıçılıtlar olmuşdu. Ancaq erməni uşağını rus əsgər öldürdü. Ermənilər bunun fərqindədir. Yəqin pıçılığın mətnində bundan sonra dəyişiklik olacaq...

Ermənilər şok keçirdikləri kimi, Moskvada çoxları ağılına getirməzdi ki, günün birində ermənilər Rusiya bayrağını İrəvanda, rus bazasının olduğu Gümrüdə ayaqlar altına ata, yandırmaq istəyələr...

Əlahəzrət haqq deyilən bir anlayış var. Rus imperiyası 110 il əvvəl böyük erməni-müsəlman davasını salanda da erməninin qara gözüne aşıq olmamışdılar. Sadəcə, ermənilər küll halında atanların müsəlman yox, kazaklar olduğunu anlay bilmədi. Heç 25-26 il əvvəl Bakı və Sumqayıtdakı "erməni qırğını", "erməni talanları"ni həyata keçirənlərin də azərbaycanlılar deyil, "Sovet KQB"-sinin olduğunu qəbul etmədilər. Budur, indi realığı qəbul edən ermənilər az da olsa, var.

Çox yaxşı ki, bu arada Azərbaycan həqiqətləri də dilə gətirilir. Nümunələr göz önündə: rusiyalı siyasi analitik Oleq Kuznetsov: "Ermənilər Dağlıq Qarabağ münaqişəsi zamanı dinc əhaliyə qarşı tətbiq etdiyi zorakılıq bumeranqını bu gün Gümrüdə geri aldı. Ermənistan Xocalı sakinlərinin qatillərini Azərbaycana təslim etmədikcə, Permyakovun təhvil verilməsini tələb etməyə heç bir haqqı yoxdur".

Putinin ideoloqu Aleksandr Duqin: "Ermənistan nəinki müstəqil şəkildə geniş seçimlər etməyə malikdir, ümumiyyətlə müstəqil heç bir seçim hüququ yoxdur".

Rusiyanın "Exo Moskva" radiostansiyasının sərhədi Yuliya Latnina isə "Ermənistanın Rusiyanın arxasınca it quyuğu kimi süründüyünü" deyib. "Ermənistan bizdən heç cür yaxa qurtara bilməz. Çünki balaca və yoxsul Ermənistanın yanında qüdrətli və varlı Azərbaycan var".

Sonradan öz fikirlərindən imtina edən Modest Kolerov isə belə yazıb: "Tarixi sənədlərdən görüldüyü kimi, İrəvanın sadəcə 500 yaşı var və o, 1918-ci ildə məhz Rusiyanın köməkliyi ilə Ermənistanın paytaxtı olub. Buna qədər isə həmin ərazi İrəvan xanlığının mərkəzi idi. Tarix isə hələ də heç bir erməni imperiyası tanımır və əgər 1918-ci ilə qədər Qafqazda erməni dövləti olubsa, o zaman onun hara itməsindən tarixçilər indiyə qədər baş çıxara bilmir".

Ermənistanda Rusiyaya nifrət o qədər güclənib ki, hətta vəkil Tamara Yayloyan Permyakovu müdafiə etməkdən imtina edib. Hansı ki, Xankəndindəki qondarma məhkəmədə kəlbəcəri girovlara "vəkil" də tutmuşdular. Bu proseslərin Rusiya-Ermənistan müharibəsinə aparıb çıxaracağı düşüncəsində də deyiləm. Amma hər halda dərin bir çat yarandı və 2015 planları quran ermənilərin başı özlərinə qarşı. Ermənilərin əsas müttəfiqi Fransa ilə bərabər Rusiya da öz hayındadır.

Ən ideal variant ermənilərin Azərbaycan və Türkiyədən əfv diləməsi olardı. Gümrüdəki rus buxovundan azad olmaları, normal ölkəyə çevrilmələri üçün bu, onlara daha çox lazımdır. Zamanın doğrudan da ermənilərin ziyanına işləməsi Permyakovun silaha el atması ilə bir daha təsdiqləndi.

Prezident İlham Əliyev müəllimlərin biliyinə görə əmək haqqı sisteminin müəyyən olunması barədə sərəncam imzalayıb. Sərəncama görə, Azərbaycanda bilik və bacarıqlarının diaqnostik qiymətləndirilməsi aparılan müəllimlərin dərslər yükü norması 1,5 dəfə, əməkhaqqı isə 2 dəfə artırılıb. Nazirlər Kabineti bu sərəncama dair təkliflərini bir ay müddətində hazırlayıb dövlət başçısına təqdim etmişdir.

Müəllimlərin maası artdı, bəs...

Mələhət Mürşüdlü: "Bu, təhsilin keyfiyyətinə müsbət təsir göstərəcək"

Sərəncamın təhlilindən aydın görmək olur ki, maaş artımı müəllimlərin hamısına yox, beşdə bir hissəsinə şamil olunacaq. Ölkədə 150 mindən artıq müəllim var. Bu sərəncamın təsiri altına düşən müəllimlərin sayı isə təxminən 30 minə yaxındır. Onu da qeyd edək ki, bilik və bacarıqlarının diaqnostik qiymətləndirilməsi aparılan müəllimlər əsasən Bakıda çalışırlar. Yeni bu maaş artımından regionlarda çalışan müəllimlər yararlanma bilməyəcək.

Maraqlıdır, müəllimlərin maaşlarının iki dəfə artırılması dərslər keyfiyyətini də yüksəldəcəkmi?

Azad Müəllimlər Birliyinin sədri, təhsil eksperti Mələhət Mürşüdlü bu sərəncamın təhsilin keyfiyyətinə müsbət təsir edəcəyi düşüncəsindədir: "Nə-

hayət prezident Bakı müəllimlərinin təmsalında müəllimlərin əmək haqlarının artırılması haqqında fərman imzaladı. Düşünürəm ki, dərslər yükünün artırılması və əməkhaqqı sadəcə uddan tutma bir artırma deyil. Bu paralel gedir. Həm müəllimlərin həftəlik dərslər yükünün artırılması, həm də ona müvafiq olaraq əmək haqqının artırılması təhsilin keyfiyyətinə müsbət təsir göstərəcək. Məktəb artıq müəllimin iş yerinə çevriləcək. Müəllimlər arasında 3, 6 saat dərslər deyənə var. Bu cür müəllimləri iki qrupa bölmək olar. Bir dərslər deyən, yeni işləmək üçün məktəbə gələn, bir də özünü göstərmək üçün gələn. Gündə 1-2 saat dərslər deyən müəllimlər dərslərini deyib gedirlər. Ancaq bu belə olmamalıdır. Məktəb müəllimin iş yeri olmalıdır. Müəllim dərslər hazırlığı-

ni, əlavə məşğələsini, testlərin tərtibini, laboratoriyaların digər dərslər gününə hazırlığını dərslər dediyi müddətdə yerinə yetirməlidir. Düşünürəm ki, dərslər yükünün artırılması çox müsbət bir haldır. Eyni zamanda, müəllimin peşəkarlıq səviyyəsinin yüksəldilməsinə xidmət edir. Əmək haqqının buna müvafiq

olaraq artırılması müəllimin məsuliyyətini daha da artıracaq. Artıq müəllimdən hesab soruşulacaq ki, sən 18 saat dərslər görə 500-600 manat əmək haqqı alırsan, buna müvafiq olaraq nələrdirsən? Düşünürəm ki, bunların hamısı kompleks şəkildə təlimin keyfiyyətinin yüksəldilməsinə səbəb olacaq".

Ekspertin fikrincə, qiymətləndirmə əsasında maaşların artırılması regionlarda da mərhələ şəklinde davam etdiriləcək: "Dərslər yükünün sınaq qiymətləndirilməsində müəllimin göstərdiyi nəticələrə uyğun olaraq müəyyənləşdirilməsi müəllimin öz üzərində peşəkarlığını artırmasını motivasiya edir. Əgər mən mümkün baldan 40 bal toplamışamsa, mənim dərslər saatım 18 saat, digər aşağı bal toplamış müəllimin dərslər saatı isə 6 saat olacaq. 6 saat dərslər olan müəllim artıq düşünməli öz üzərində çalışmalı, yeni metodika, biliklərə yiyələnməlidir. Kitabı bağlayıb səhər da dərslər açıb yalandan ala-yarıncıq dərslər deyib getməklə məsələ bitmir. Bakı müəllimlərinin qiymətləndirilməsi eyni zamanda rayon müəllimləri üçün də bir mesajdır. Çünki bu islahat mərhələ şəklinde həyata keçiriləcək. Mən bu islahata müəllimlərin elmi qiymətləndirilməsi kimi baxıram".

□ Günel MANAFLI

Elnur Aslanov market tikdirir?

"Bakıxanov" stansiyası sökülüdü; rəsmilər ərazidə park və metrostansiya olacağını açıqlasada, sahə "Rahət" market sahibinə satılıb...

Paytaxtın məşhur "Bakıxanov" stansiyası tarixinə arxivinə göndərildi. Şəhərin Bakıxanov qəsəbəsində "Razin stansiyası" adlanan ərazi tamamilə şumlanmış, hasarlanmış. Aylardır ki, stansiyanın sahəsində tikinti işləri aparılır.

Əvvəllər stansiya ərazisi avtobusların dayanacağı, xırda ticarət məkanı, köşklərin olduğu yerə çevrilmişdi. Nə səliqə-sahman varyıdı, nə sanitariya qaydalarına əməl. Lakin Sabunçu rayonuna yeni icra başçısı gələndən sonra "Bakıxanov" stansiyası sökülüdü. Alverçilər də ərazidən getməli oldular. Bu massivdə metrostansiyası üçün yer ayrılacağı açıqlandı.

Hətta Sabunçu Rayon İcra

Hakimiyyətinin təsərrüfat şöbəsindən milli.az-a bildirilmişdi ki, həmin ərazi sökülürək genişləndirilir. Söküntü işləri başa çatandan sonra ərazidə park salınacaq. Bundan başqa həmin ərazidə tikilməsi nəzərdə tutulan metronun "Bakıxanov stansiyası" üçün torpaq sahəsi ayrılır.

Bakı Metropoliteninin mətbuat xidmətinin rəhbəri Nəzakət Tanrıverdiyeva o zaman milli.az-a demişdi ki, "Bakıxanov"

stansiyasının tikintisi gələcəkdə nəzərdə tutulub. Bakıxanov qəsəbəsində stansiya üçün torpaq sahəsi ayrılıb, ancaq tikinti işlərinə başlanmayıb.

Ancaq hər iki qurum rəsmisinin dedikləri özünü doğrultmadı. Burada nə metro sahəsi üçün yer qalıb, nə də park tikintisi üçün genişlik. Ərazi sahibkarlara satılıb və yerində ticarət mərkəzi, mağazalar inşa olunur. Artıq tikinti işləri davam etməkdədir və "Rahət" supermarket qəsəbəsinin növbəti filialı burada fəaliyyət göstərəcək. Bakının bir sıra yerlərində bu marketlər şə-

bəkəsi var.

Bəzi xəbərlərə görə, "Rahət" market Prezident Administrasiyasının sabiq şöbə müdiri, nurçu qalmağalından sonra istefaya göndərilən Elnur Aslanova məxsusdur. Artıq bu mağaza "Razin" stansiyasını da alıb və qarşısında böyük lövhə vurulub, tezliklə açılacağı elan edilib. Stansiyanın sahəsinin bir o qədər də geniş olmadığını nəzərə alsaq, RİH və metropoliten rəsmilərinin dedikləri planların burada olacağı inandırıcı görünür.

Qəsəbə ərazisində yaşayanlar isə deyirlər ki, burada nə marketə, nə də park salınmasına ehtiyac var. Onların sözlərinə görə, ən vacib məsələ metrostansiya inşa olunmasıdır. Bakıxanov sakinisi Şamil Əzizov deyib ki, stansiyanın qarşı tərəfində park var: "Ətraf da mağaza, bazar, dükanla doludur. Böyük bir "Səhrəm" mağazası var. Bizim nə parka, nə də marketə ehtiyacımız var. Metro lazımdır ki, camaat üçün rahat olsun. Əvvəl plan başqa olub. İndi baxın ki, ərazi satılıb. Taksilərin, marşrutların dayanacağına yer olmayacaq".

□ E.SALAMOĞLU

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDİF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Gümrüdə 102 sayılı Rusiya hərbi bazasının əsgəri Valeri Permyakovun 7 nəfərlik erməni ailəsinin 6 üzvünü qanına qəltan elməsinin doğurduğu vəziyyət maraqlı yolda inkişaf etməkdədir. Ermənistan mətbuatının xəbərləri bu ölkədə rəsmi Moskva və İrəvan hakimiyyətlərinə qarşı aksiyaların genişləndiyindən xəbər verir.

Belə ki, srağagün səhər saatlarında başlayan mitinq dünən də davam edib. Ötən gün Gümrüdə keçirilən etiraz aksiyalarına polis müdaxiləsindən sonra paytaxt İrəvanda etiraz aksiyaları keçirilib. Mitinq iştirakçıları bir ailənin qatili olan Permyakovu edam etməyi tələb ediblər.

lanmalıdır. Qarabağ problemi Azərbaycanın ərazi bütövlüyü nəzərə alınmaqla, Qarabağda hər iki xalqın nümayəndələrinin rahat yaşamaqları üçün demokratik ortamın, ab-havanın yaradılması şərti ilə həll edilməlidir və Türkiyə-Ermənistan sərhədi açılmalıdır. Vəziyyət yalnız bu halda stabilləşə bilər. Məsələlərin bu cür həlli isə Rusiyanın Qafqazdakı maraqlarına cavab vermir. Ona görə də Moskva bölgədə yaratdığı müharibə ocaqlarından istifadə edərək regiondakı hərbi-siyasi varlığını davam etdirir", - deyir Etyen Maşçupyan əlavə edib.

Xatırladıq ki, Etyen Maşçupyan Türkiyənin erməni ic-

Gümrü hadisələrində "Azərbaycan izi"?

Düşmən ölkə toplumu öz bəlalарının kökünü yenə də yanlış ünvanlarda axtarır; Davudoğlunun erməni müşaviri: "Bölgədə vəziyyəti qarışdıran Rusiyadır, Qarabağ problemi Azərbaycanın ərazi bütövlüyü nəzərə alınmaqla həll edilməlidir..."

Aksiyada "Putin rədd ol!", "Serjik get!" şüarları səsləndirilib. On mindən artıq kütləyə sahib olan aksiya iştirakçılarının Azadlıq meydanı ilə Maşrop meydanı arasındakı əsas magistrallı bağladıkları da bildirilir...

Rəsmi İrəvan prosesləri ciddi cəhdlə lokallaşdırmağa və məişət hadisəsi zəminində saxlamağa çalışsa da, Rusiya-Ermənistan "əbədi dostluğuna" xal düşməsinə səy eləmə də, beləcə baş verən qanlı olaya erməni toplumunda ayrı rəng verilməkdə, olay sifət kriminal xarakterindən çıxaraq siyasi çalar almaqdadır.

Aksiyalarda Rusiya əleyhinə kəskin şüarların səslənməsi, Putinin və Rusiya bayrağının təhqir edilməsi, Gümrüdəki 102 sayılı rus hərbi bazasının ölkə ərazisindən çıxarılması tələbləri buna bariz sübutdur. Situasiyanın belə bir həddə çatması artıq Rusiya tərəfdə də diqqətlə izlənməkdə, eyni zamanda yetərincə ciddi reaksiyalar doğurmaqdadır.

Kremle yaxın Regnum İnformasiya Agentliyinin baş redaktoru Modes Kalerovun ermənilərə kəskin cavabı bellidir. Rusiyalı politoloqlar da məsələ ilə bağlı kifayət qədər aydın, anti-erməni reaksiyaları sərgiləməkdədirlər.

"Gümrüdə Rusiya bazasının hərbiçisi Valeri Permyakovun şübhəli bilindiği erməni ailəsinin qətl faciəsi insanlara

və silahlara nəzarəti heyatə keçirməli olan Rusiya komandanlığının təqsiri ucubtından baş verib". Bunu report-a rusiyalı politoloq Andrey Yepifantsev Ermənistanda altı nəfərdən ibarət ailənin qətlə yetirilməsindən sonra başlayan Rusiya əleyhinə etirazları şərh edərkən bildirib. Yepifantsev vurğulayıb ki, Ermənistan tərəfi bu məsələni siyasiləşdirir və İrəvanda və Gümrüdə başa verən iğtişaşlar antirusiya xarakteri alıb.

Ermənistan ictimaiyyətinin bu cür narahatlığının səbəblərinə toxunan ekspert qeyd edib ki, ictimaiyyət Avropa Birliyi (AB) və ya Gömrük Birliyinə daxil olma məsələsinə görə iki hissəyə bölünüb: "Ermənistan ictimaiyyətini bir neçə il ərzində inandırmağa çalışıblar ki, həm AB tərkibində olmaq və oradan faydalanmaq, həm də Rusiya ilə Gömrük və hərbi ittifaqlara daxil olmaq olar. Bunun sayəsində Rusiya ölkənin təhlükəsizliyini və Ermənistanı ucuz qazla təmin edə bilərdi. Lakin belə olmur. Ötən il ermənilərə buzu izah etdilər, bunun nəticəsində Rusiyaya qarşı müəyyən narazılıq və etirazlar yarandı. Həmin narazılığın bir hissəsi indi bürüzə verir".

"Dinc aksiyalar keçirib cinayətkarın cəzalandırılmasını tələb etmək təbiidir. Ancaq vandalizm törətmək, Rusiya

bayrağını ayaq altına atmaq, Gümrüdəki rus hərbi bazasına qarşı güc işlətmək - bunlar hamısı bizdə məyusluq doğurur. Bizcə, bu, qara nankorluqdur".

Musavat.com-un rusdilli vesti-az portalına istinadən verdiyi məlumata görə, bunu rusiyalı tanınmış politoloq, Moskvadakı Siyasi Təhqiqatlar İnstitutunun direktoru Sergey Markov Ermənistanda son günlər özünü göstərən anti-Rusiya ovqatını şərh edərkən deyib.

"Rusiya son 10 ildə Ermənistanı çox kömək edib. Hətta son 10 ildə yox, 100 ildə. Rusiya dövləti və rus xalqı olmasaydı, bu gün Ermənistan mövcud olmazdı. Rusiyanın köməyi və minlərlə rus əsgərinin heyatə hesabına Ermənistan dövlət olaraq mövcuddur. Ona görə də nifətlə yığılan sət vandalizm, Rusiya əleyhinə çağırışlar bizi məyus edir. Biz gözləyirik ki, erməni dövləti və xalqı öz sözünü desin, xuliqanları cəzalandırsın", - deyir politoloq vurğulayıb.

Bu arada Ermənistanda Gümrü olayında "Azərbaycan izi" axtaranlar da tapılıb. Məsələn, Ermənistanın Vəkillər Palatasının başçısı Ara Zoqrabyan bildirib ki, yaranmış situasiya ilə bağlı Ermənistanın və Rusiyanın səlahiyyətli orqanları hansısa "üçüncü versiya"ni də nəzərdən keçirirlər.

"Belə bir versiyanın irəli sürülməsi üçün əsas səbəb

qismində bu fakt durur ki, cinayət yerində Permyakovun "vizitkəsi" tapılıb. Yeni bununla sanki xüsusi olaraq göstəriblər ki, faciəni rus əsgəri törədib" - deyib Zoqrabyan.

Digər bir tanınmış erməni, qətlin törədiyi küçədə yaşayan Andranik Davtyan isə daha da uzağa gedərək, özündənrazi şəkildə söyləyib ki, "Erməni ailəsinin rus əsgəri tərəfindən qətlə yetirilməsi sadəcə təsadüf olmaya da bilər". Sitat: "İndi Azərbaycan müharibəyə başlamaq üçün hər cür bəhanə axtarır. Türkiyə də əllərini yanlarına salın oturma-yacaq, Azərbaycana kömək etməyə çalışacaq. Belə bir vəziyyətdə maneəçilik törədən yalnız sərhəddəki rus ordusudur".

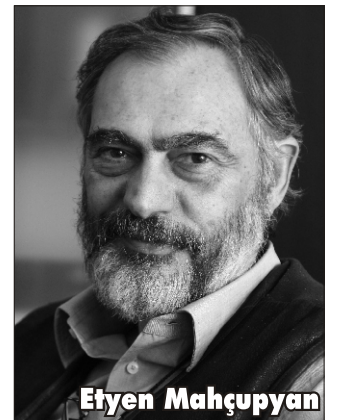
O da Valeri Permyakovun erməni-türk sərhədini keçməyə cəhd eləməsinə və cinayət yerində iz qoymasını da təsadüfi hesab eləmir: "İz qoymağa çalışıb ki, rusdur..."

Yeni belə çıxır, hansısa üçüncü qüvvə bu hadisə ilə erməni-rus dostluğunu pozmaq istəyib. Amma başqa bir tanınmış erməni, Türkiyə baş nazirinin məsləhətçisi, erməni icmasının rəhbərlərindən biri, köşə yazarı və publisist Etyen Maşçupyan məsələlərə, o cümlədən Ermənistan-Rusiya münasibətlərinə fərqli yanaşır.

"TRT Türk" kanalına verdiyi müsahibəsində Türkiyə-Rusiya, Türkiyə-Ermənistan mü-

Valeri Permyakov

Etyen Maşçupyan

nasibətlərini və Qarabağ probleminin şərh edən Maşçupyan müsahibəsində bildirib ki, Cənubi Qafqazda konflikt vəziyyətinin qalması, regionda müharibə vəziyyətinin davam etməsi yalnız Rusiyaya sərf edir (ölkə.az).

"Regionda vəziyyəti qarışdıran Rusiyadır. Bütün konfliktlərin arxasında Rusiya dayanır və bu vəziyyətdən istifadə edərək bölgəni nəzarətində saxlayır. Ermənistan daha güclü təsir rıçaqları olan Moskva Türkiyə-Ermənistan münasibətlərinin yaxşılaşdırılması yolunda dayanan ən böyük əngəldir. Türkiyə ilə Ermənistanın yaxınlaşmaq istədiyi məqamda həmişə Rusiyanın Ermənistan siyasi elitasına göstərdiyi təzyiq iki qonşu dövləti və onların xalqlarını mədəni inteqrasiyasına mane olur. Cənubi Qafqazda sülhün bərpası, regiondakı müharibə təhlükəsinin azaldılması üçün tamamilə yeni planlar paketi hazır-

masının ən tanınmış nümayəndələrindəndir. Və belə mövqedə olan pragmatik düşüncəli ermənilər heç də az deyil. Əfsus ki, onlar Ermənistanı iqtidarda deyillər. Nə qədər ki, iqtidarda deyillər, erməni xalqının iztirabları, o sırada Permyakov kimilərin yeni qətlamları da davam edəcək...

Sözsüz ki, Rusiya əsgəri heç bir ölkəyə xoşbəxtlik gətirməyib, gətirməyəcək. Buna ermənilər bir daha öz nümunələrində əmin oldular və olacaqlar. Hələ ki, Rusiya beynəlxalq sanksiyalardan "yaralı" kimidir. "Yarasını" sağalda bilse, qonşu və bölgə ölkələri üçün qat-qat böyük təhlükə kəsb edəcək, qorxu saçacaq. Həmin ölkələrin biri və birincisi, şübhəsiz, Ermənistanıdır - özünü Rusiyaya 48 illiyə icarəyə vermiş, Azərbaycan və Gürcüstandan fərqli olaraq ərazisində rus hərbi bazası saxlayan Ermənistan.

Etibar Məmmədov Rüstəm İbrahimbəyovla əlaqəsindən və Heydər Əliyevlə Moskva görüşündən danışdı

“Heydər Əliyev mənə ehtiyatlı olmağı məsləhət gördü, Rüstəm İbrahimbəyov təklif etdi ki, onun evində qalım”

Azərbaycanda SSRİ-nin dağılması ərəfində başlayan milli azadlıq hərəkatının liderlərindən biri və müstəqillik illərinin müəyyən dövründə də aktiv siyasi fəaliyyətlə məşğul olmuş Azərbaycan Milli İstiqlal Partiyasının (AMİP) lideri Etibar Məmmədov modern.az saytına müsahibəsində maraqlı açıqlamalar verib.

E. Məmmədov vaxtilə Moskvada Rüstəm İbrahimbəyovla əlaqələrindən, Heydər Əliyevlə Moskvada görüşündən, Heydər Əliyevin ona hansı tövsiyəni etdiyindən danışdı.

O, 1990-cı il 20 yanvar hadisələrindən sonra Moskvaya nə üçün getdiyindən danışdı: “1990-cı ilin yanvar hadisələrindən sonra Moskvada mətbuat konfransı keçirildi və Azərbaycanın üzvlüyü problemlər dünya ictimaiyyətinə çatdırıldı. SSRİ-nin və beynəlxalq aləmin aparıcı kütləvi informasiya vasitələrinin nümayəndələri həmin mətbuat konfransında iştirak etdirdi. O zaman beynəlxalq ictimaiyyət Bakıda baş verən hadisələr haqqında tam olaraq məlumatsız idi. SSRİ rəhbərliyi Azərbaycanı informasiya blokadasında saxlayırdı. Mətbuat blokadasını yaran yeganə bir xətt “Azadlıq” radiosu idi. Mirzə Xəzər Azərbaycan dilli auditoriyaya baş verən hadisələr barədə danışdı. Ancaq bilavasitə yanvar hadisələrinin iştirakçılarından biri olduğum məlumat əldə edilmişdi. Ona görə o zaman qərara gəldim ki, SSRİ-də dünyaya çıxış üçün yeganə informasiya pəncərəsi olan Moskvaya gedim. Moskvadakı Azərbaycan nümayəndəliyində xarici və yerli jurnalistlərin iştirakı ilə böyük mətbuat konfransı keçirildi. Bakıda baş verən hadisələr haqqında təfərrüatı ilə danışdım. Bildirdim ki, Bakıya hərbi qüvvələr yeritməklə və kütləvi qırğın törətməklə Azərbaycan xalqına qarşı hərbi cinayət işlənilib. Xalqın tələbi SSRİ qoşunlarının Bakıdan çıxarılması və komendant saatının ləğv ediləməlidir.

Mətbuat konfransından sonra SSRİ rəhbərliyində olan şəxslərdən mənə telefon zəngləri gəldi. Mənə danışıqlar, Bakıdan qoşunların nə cür çıxarılmasının müzakirəsi təklif olundu. Danışıqlar gedəndə məlum oldu ki, Azərbaycan nümayəndəliyi tam mühasirəyə alınıb. Bu zaman mənə oxşayan bir gənci saxlamışdılar, lakin onun Etibar Məmmədov olmadığı bilinəndən sonra sərbəst buraxmışdılar. Çox gərgin bir vəziyyət yaranmışdı. Belə bir zamanda Heydər Əliyev nümayəndəliyə gələrək mənimlə görüşdü və Bakıdakı vəziyyət haqqında təfərrüatlı məlumat istədi. Ayrılanda ehtiyatlı olmağı məsləhət gördü. Axşam SSRİ xalq deputatı olan Rüstəm İbrahimbəyov yanıma gəlib təklif etdi ki, həmin binadan çıxım. Onun toxunulmazlıq statusu olduğundan rahatlıqla yanıma gələ bilmişdi. Təklif elədi ki, onun evində qalım. Çünki Rüstəm İbrahimbəyovun evinin də toxunulmazlıq statusu var idi. Ona təşəkkürümü bildirdim və dedim ki, elə bir gərgin vəziyyət yaranıb ki, buna görə özünü və ailəsini təhlükə altına atmasın. Elə həmin gecə Dövlət Təhlükəsizlik Komitəsinin “Alfa” qrupu Azərbaycan nümayəndəliyinə hücum edib binanı darmadağın etdi. Hamını bir zala yığdılar, məni axtarıqlarını bildirdilər. Mən isə Azərbaycan nümayəndəliyinin rəhbərinin müavinin kabinetində idim. Məni oradan Lefortovo həbsxanasına apardılar”.

E. Məmmədov qeyd edib ki, həbs ediləndən sonra Moskvada yaşayan yüksək statuslu nümayəndə kimi, vəkil seçiminin Rüstəm İbrahimbəyov vasitəsi ilə həyata keçirilməsini istəyib: “Bu hadisələrə qədər Rüstəm İbrahimbəyovla şəxsi tanışlığım yox idi. O, məni xəbərdar etmək üçün Rəsul Quliyevlə Azərbaycan nümayəndəliyinə gəlmişdi. Mən Rəsul Quliyevi şəxsən tanıyırdım. Rüstəm İbrahimbəyovu birinci dəfə həmin vaxt gördüm. Rüstəm İbrahimbəyov Azərbaycanla baş verən hadisələrə biganə qalmamışdı. Artıq uzun müddətdir onunla əlaqəm yoxdur”.

E. Məmmədov AXC hakimiyyəti illərində ona vəzifə təklif olunmadığını da bildirib: “Heç bir vəzifə təklifi müzakirə olunmayıb. Yalnız 1993-cü il iyun ayının 16-da Əbülfəz bəy mənə baş nazir vəzifəsi təklif edib. Təklif Heydər Əliyevlə birlikdə müzakirə olunub, ayın 17-də isə axşam Əbülfəz Elçibəy Bakıdan gəldi”.

□ Hazırladı: E. SEYİDAĞA

Rusiyanın “Exo Moskva” radios-tansiyasının şərhçisi, nüfuzlu jurnalist Yuliya Latinina müəllifi olduğu “Kod dostupa” verilişində Ermənistanın ünvanına ağır ifadələr işlədib. Azərbaycan isə qüdrətli ölkəyə çevrildiyini deyib.

Ermənistanın 102-ci Rusiya hərbi bazasının əsgərinin Gümrüdə bir erməni ailəsini güllələməsi hadisəsi ətrafında baş verənləri şərh edən Yuliya Latinina canlı yayımda Ermənistanın “Rusiyanın arxasında it quyu kimi süründüyünü” deyib. Virtualaz.org nüfuzlu rusiyalı şərhçinin yanvarın 17-də axşam efirə gedən verilişinin bu hissəsinin stenoqramını olduğu kimi təqdim edirik:

“Axşamınız xeyir! Efirdə Yuliya Latininadır. Ermənistan məsələsindən başlamaq istəyirəm. Mənim Ermənistanı nə baş verdiyinə dair bir neçə sualım var. Xatırladım ki, bizim, Rusiyanın sateliti olan Ermənistan adında ölkə var. Ümumiyyətlə, bizim satelitlərimizi barmaqla saymaq olar, özü də çəkməni və hətta sol əldən əlcəyi çıxarmadan. Bu, Cənubi Osetiyadır, hansı ki, biz onu HƏMAS-a çevirmişik; Abxaziyadır, hansı ki, situasiya tamamilə fəlakətəldir; Dnestriyanı bölgedə də fəlakətli situasiya hökm sürür, budur, bizim böyük HƏMAS-a çevirdiyimiz Donbasda isə kifayət qədər anlaşıq-sız lümpenlər ailələri güllələyir, mənşillərini və məşinlərini əllərindən alır. Bütün bunları güllələnlərin “İənətlənmiş ukraynalı faşistlərdən müdafiə olunması” adı altında edirlər. Ancaq yeri gəlmişkən, kimi güllələsələr dərhal onu Ukrayna faşisti elan edirlər. Beşincisi isə Ermənistanıdır. Ermənistan bizdən heç cür yaxa qurtara bilməz: ölkə hər cür azərbaycanlılardan fərqli olaraq Gömrük İttifaqına üzv olub, o cümlədən həmin Ukraynanın özündən fərqli olaraq. Aydınır nəyə görə. Çünki balaca və yoxsul Ermənistanın yanında qüdrətli və varlı Azərbaycan var.

“Exo Moskva”nın canlı efirində sensasiya

“Ermənistan itin quyruğudur, Azərbaycan isə qüdrətli ölkədir...”

Görürük ki, rolar son 20 ildə necə dəyişib, çünki hələ 20 il əvvəl Ermənistan qabaqcıl, daha inkişaf etmiş ölkə kimi görünürdü. Bütün bu 20 il ərzində Ermənistan məhsuldar yaradıcı əhalinin böyük hissəsi qaçıb getdi. Azərbaycan isə əksinə, neftin və kifayət qədər ağıllı siyasətin sayəsində çox güclü inkişaf etdi və ayağa qalxdı. Və bu gün Ermənistan küncə sıxılıbsa, təbii ki, Azərbaycanı Dağlıq Qarabağı geri qaytarmaqdan saxlayan yeganə səbəb var - Rusiyanın Ermənistanı yardım.

Və budur, bütün dövrlərdə bizim sadıq nökrimiz olan bu ölkə arxamızca itin quyruğu kimi sürünür... 12 yanvarda çağırışçı əsgər Valeri Permyakov Gümrüdə ya Avetisyanlar ailəsinin evinə girib, ya su içmək istəyib, ya güclü kayfa olub. Ya da hərbi bazada tamamilə bardak hökm sürür. Və əgər bazanın əsgəri güclü kayfa olubsa, görünür bu, bazanın ərazisində

satılan yeganə kayfadır. Qısa desək o, bütün ailəni güllələyib. İki yaşlı uşağa gülləsi çatmadığından onu süngü-bıçaqla öldürüb. O, hərəkatını belə izah edib ki, adamların onu tanıyıb hərbi bazaya xəbər verəcəyindən qorxub. Yeni iki yaşlı uşaq da onu tanıyıb xəbər vermiş. Və budur, gülləsi çatmayıb, süngü-bıçaqla doğramağı qərara alıb.

Evde onun ayaqqabısını və paltarını tapıblar, ayaqqabıda isə müvafiq olaraq əsgərin familiası yazılmış: “Permyakov”. Permyakovu bir sutka sonra Türkiyə ilə sərhəddə tutublar. Və bundan sonra finiş gəlir, çünki əsgəri məhkəmə üçün Ermənistan hakimiyyətinə vermək əvəzinə 102-ci bazanın komandanlığına təhvil verilib.

Bundan sonra görünür Kremlde kimlərsə ayaqlarını erməni xalqına silməyi qərara alıb. Mən yeri gəlmişkən, analoji vəziyyəti yada salıram. Podolsk

ətrafında yol qəzası oldu: sürücü erməni idi və onu məhkəməyə qadın xalatası gətirdilər - o vaxt da xeyli adam həlak olmuşdu. Ancaq onda bildiyiniz kimi, Rusiya ərazisində cinayət törətməmiş həmin erməni mühakimə olunmaq üçün Ermənistanı vermədilər.

Lakin tamamilə aydındır ki, biz ayrıca götürülmüş sırası Permyakovun şərhini niyə qorumağı qərara almışdıq. Bu fakt diqqəti ona yönəldir ki, biz özge ölkənin ərazisində özümüzü hətta müstəmləkə ərazisində olduğu kimi deyil, erməni xalqı üçün ən təhqiramiz formada aparırıq. Üstəlik, ona görə yox ki, belə ələmək olar. Ona görə ki, Kremlin beynəlxalq siyasətdə böyüklüyü ideyası belədir.

Nəticədə minlərlə nümayişçi Rusiya hərbi bazasını mühasirəyə aldı. Mənim iki sualım var. Aydınır ki, bu hadisəyə görə Ermənistan kəskin heç nə olası deyil. Çətin ki, orada Sərkisyanı aşırıan maydan başlasın. Ancaq iki məsələ var. Bizə elə gəlir ki, Ermənistan çox uzaqdır. Doğrudan da uzaqdır, ancaq o, bizim döyüşdüyümüz “İənətlənmiş pindoslar” deyil, hər halda Zaqafqaziyadır. Kifayət qədər qaynar regiondur. Qonşuda isə Azərbaycan var, hansı ki, onunla münasibətlər də bizə vacibdir. İndi budur, Azərbaycan xalqı Ermənistanla baş verənlərə səvincək baxır və deyir: “Görürsünüz, sizin ikinci sort müstəmləkəçiləriniz sizinlə necə davranır?”

Neft 25 dollara qədər ucuzlaşsa...

Ekspert: “ARDNŞ bir çox yataqların işlənməsini dayandırıla bilər...”

Neftin qiyməti 25 dollara düşsə, bu barədə “LUKOYL”un prezidenti Vahid Ələkbərov deyib. O, qiymətlərin 2015-ci il ərzində qeyri-sabit qalacağını da söyləyib. Bas neftin qiymətinin hansı həddə qədər düşməsi Azərbaycanı hasilatı aşıya salmağa məcbur edə bilər?

İqtisadçı ekspert Qubad İbadovlu isə bildirir ki, neftin qiyməti 25 dollara düşsə, Azərbaycan Dövlət Neft Şirkəti hasilatı ciddi şəkildə azalda bilər. “Əvvəla o qədər də real görmürəm ki, neft 25 dollaradək ucuzlaşsın. Çünki neft hasilatında müəyyən səviyyəyə rentabellik, gəlirlik təminatı əhəmiyyətli rol oynayır. Neftin qiymətinin aşağı düşməsi bir çox yataqların işlənməsini dayandırmasın gətirib çıxara bilər. Ona görə də qiymətin 25 dollara düşməsi artıq neft hasilatına qoyulan investisiyaların ciddi şəkildə azalmasına şərtlənəcəkdir. Bu baxımdan da mənim Vahid Ələkbərovun dediyi proqnozların inamım çox deyil. Amma Azərbaycanda bir ton neft Dövlət Neft Şirkəti üçün təxminən 95

manata başa gəlir. Bir barrel təxminən 18-20 dollara başa gəlir. Buraya daşınma xərcləri daxil deyil. Neftin qiyməti 25 dollara düşsə, o zaman ARDNŞ ziyanla işləməlidir. Ola bilsin ki, bir çox yataqlarda işini dayandırsın, xüsusən quruda olan yataqlarda”.

Ekspertin sözlərinə görə, amma bp işini davam etdirə bilər: “Çünki nəqliyyat xərcləri ilə birlikdə bir barrel 13 dollara başa gəlir. Əgər neft 25 dollara düşsə, bp nefti maya dəyəridən iki dəfə artıq sata bilər. Ancaq yenə də gəlirlərdə kəskin azalma olacaq. De-

mək istəyirəm ki, neft 25 dollara düşsə, ARDNŞ xüsusilə qurudakı yataqlarının böyük hissəsində işi dayandırmalıdır. Ən çox yataqlar da qurudadır. Çıxarılan neftin maya dəyəri bəhə olduğundan ARDNŞ bu addımı atacaq, bp isə hasilatı davam etdirə bilər”.

Qeyd edək ki, ölkədə neft-qaz hasilatı ilə bağlı rəsmi məlumatlar da açıqlanıb. 2014-də xam neft hasilatı 1,183 milyon ton (2,7 faiz) azalıb, təbii qaz hasilatı isə 1 milyard kub metr (55 faiz) artıb. Ekspertlərin fikrincə, neft hasilatının azalması ilə bağlı proqnozlar

yenə doğrulub. Neftin qiymətinin kəskin ucuzlaşdığı mərhələdə hasilatın enməsi də ciddi problemə çevrilir. Bəzi rəqəmlərə görə, hökumət 2015-də daha 1 milyon ton azalma gözləyir.

2014-ün yekunları ilə bağlı rəsmi məlumatlar da açıqlanıb. Neftin qiymətinin kəskin eniş cəmi iki ayı əhatə etsə də, ölkədə demək olar ki bütün iqtisadi göstəricilərinə öz mənfi təsirini göstərib. ABŞ energetika Nazirliyinin enerji informasiyası idarəsindən (EIA) verilən məlumata görə isə, dekabrda ABŞ-da neft hasilatı 1986-cı ildən sonra ən maksimum səviyyəyə çataraq 9,15 milyon barrel təşkil edib. İdarəetmə qurumlarına ki, cari ildə ölkədə neft hasilatı gündə 9,3 milyon barrel təşkil edəcək.

Cari ildə EIA-nın qiymətləndirməsinə əsasən, Brent markalı neftin bir barelinin orta qiyməti 57,58 dollar, WTI markalı neftin qiyməti isə 54,58 dollar təşkil edəcək. EIA proqnozlaşdırır ki, Brent markalı neftin bir barelinin dəyəri 2016-cı ildə 75 dollara çatacaq. WTI markalı neftin bir barelinin qiyməti isə 71 dollar olacaq.

□ RÖYA RƏFİYEVA

"Azərbaycanda müxalifət yoxdur"

"Müxalifəti Ermənistan və yaxud digər ölkələrdə görə bilirəm. Bizdə isə siyasətçi kimi yalnız prezident fəaliyyət göstərir". Bu sözləri müğənni Əli Mirəliyev "Yeni Müsavat"a açıqlamada deyib.

"Ölkəmizdə hər şey olduqca gözəldir, buna görə siyasi problem yoxdur. Xarici ölkələrdə insanlar siyasətçiləri maraqla izləyir, onların sözlərinə diqqətlə qulaq asıb nəticə çıxardır. Bizdə dinləniləsi siyasətçi və ya siyasi partiya yoxdur.

Buna görə də həmişə Avropa və Rusiya kanallarına baxıram, yalnız orda özümün maraqlı nəşə tapıram. Bu yaxınlarda Məhəmməd peyğəmbərin karikaturası ilə bağlı baş

Əli Mirəliyev Fazil Mustafanın fikirlərinə sət reaksiya verdi

Əli Mirəliyev

Fazil Mustafa

verən terror isə deyərdim ki, dünyanın sonundan xəbər verən başlanğıcdır" - deyib Mirəliyev.

Sənətçi bu günlərdə xalq qəhrəmanı Babək haqqında gedən müzakirələrdən də danışdı: "Bu söhbəti eşidəndə çox əsəbiləşdim. Zaman-zaman bu cür qəhrəmanlarımızı pula qarşılıq özümüz, öz içimizdə olanlar satıb. Onsuz da ermənilər tariximizi, qəhrəmanlarımızı saxtalaşdırıb dünyaya istədikləri kimi təqdim edirlər. Elə isə sapı özümüzdən olan baltalar, yəni əcaib fikirlər söyləyən deputatlar utanmırıq? Belə fikirlərlə biz hara gedirik? Babək 20 il işğalçılarla mübarizə aparıb, Azərbaycanın bütövlüyü uğrunda çalışıb, heç nədən qorxmayaq ərəb xilafətləri ilə döyüşüb. Babək bizim layiqli qəhrəmanımız olub, onun haqqında ağzına nə gəldi danışmaq olmaz. Fazil Mustafa kimi millət vəkiliyinə görə Babəkin üstündən xətt çəkə bilmərik. Ruslar bir tərəfdən, İran bir tərəfdən, ermənilər də bir tərəfdən torpaqlarımızı işğal etdi. İndi deputat çıxıb deyir ki, keçmiş tarixdə bizim dövlətimiz olmayıb. İnsan da tarixini, keçmişini, ata-baba yurdunu unudarmı?"

✎ Xalidə GƏRAY

Müsəlmanların Avropaya inteqrasiya problemi

Kənan RÖVŞƏNOĞLU

Müsəlmanların Avropaya deyil, Amerikaya daha tez inteqrasiya etməsinin sadə səbəbləri haqda

ABŞ prezidenti Barak Obama bəyan edib ki, müsəlmanların cəmiyyətə inteqrasiya olunmaması Avropa üçün ən böyük təhlükədir. Avropa ilə Amerikanı müqayisə edən Obama bildirib ki, ABŞ-ın ən böyük üstünlüyü müsəlman əhalinin özünü amerikalı hiss etməsidir. Avropanın bəzi hissələrində belə halın olmadığını xatırladan prezidentə görə bu, Avropa üçün böyük təhlükədir.

Bu sözləri Barak Obama Ağ Evdə İngiltərənin baş naziri Devid Kameronla birlikdə Avropada baş verən terror hadisəsi, eləcə də dünyada radikal dinçi terror qruplarına qarşı mübarizə məsələlərini müzakirə etdiyi görüşdən sonra deyib.

Yanvarın 7-də Parisdə baş verən terror hadisələrindən sonra Avropada İslama münasibətlə bağlı müzakirələr artıb. Doğrudur, avropalı dövlət rəhbərləri terror hadisəsini İslamın adına bağlamağa qarşı çıxıblar, ancaq eyni zamanda bu hücumlardan sonra müsəlmanların içindən karikatura yenidən yayılıb və Avropada, xüsusən də Fransada müsəlmanlara hücumlar artıb. Radikal sağçı qruplar bu vəziyyətdən istifadə edərək müsəlmanlara qarşı hücumlar təşkil edirlər.

ABŞ prezidentinin vurğuladığı məqam, yəni müsəlmanların Avropa cəmiyyətinə inteqrasiya mövzusu uzun müddət müzakirə olunub və hələ də davam edir. Bir çoxlarına görə, müsəlmanlar, xüsusən də ərəblər və türklər Avropa cəmiyyətlərinə inteqrasiya olmaq istəməyib, öz cəmiyyətlərini yaratmaqla bir növ anklava çevriliblər. Bu isə zaman-zaman toqquşmalara səbəb olur.

Ancaq buna qarşı arqumentlər var. Məsələn, böyük imperiya dövləti olan Fransa uzun illər ərəb ölkələrində Fransa müstəmləkə idarəçiliyi ilə əməkdaşlıq etmiş ərəblərin Fransaya daxil olmasına icazə versə də, onları uzun müddət şəhərlərdən kənarlarda, düşərgələrdə saxlayıb və nəticədə bir neçə nəsil ərəblər Fransa cəmiyyətinə qayıyıb-qarışmayıb, özlərini yad hesab ediblər.

Əlbəttə, indi bu problemin birmənalı izahını və dəqiq diaqnozunu qoymaq xeyli dərəcədə çətindir. Amma ABŞ prezidentinin qeyd etdiyi məqamdan çıxış edərək Avropada və Amerikada müsəlmanların durumu və inteqrasiya vəziyyəti ilə bağlı bəzi məqamları qeyd edə bilərəm. Məsələ burasındadır ki, təxminən 8 il əvvəl məhz Amerika müsəlmanları ilə tanışlıq proqramı çərçivəsində ABŞ-ın 5 ştatında fərqli müsəlman icmalarını ziyarət etmək imkanını olub.

Əvvəlcə ondan başlayım ki, ABŞ-da müsəlman cəmiyyətlərinin hesablamalarına görə 4-7 milyon arası müsəlman yaşayır. Bu barədə rəsmi sorğu olmadığı üçün dəqiq rəqəm yoxdur, yalnız 2011-ci ildə Pyu mərkəzinin hesabatına görə, ABŞ-da müsəlman əhali 3 milyon nəfərdir. Bu isə təxminən ABŞ əhalisinin 1 faizi deməkdir. Eyni zamanda Pyu mərkəzi bütün dünyada olduğu kimi, Amerikada da müsəlmanların sürətlə artdığını və 2030-cu ildə 6,2 milyon olacağını proqnozlaşdırır. Yeri gəlmişkən, 2011-ci ilin rəqəmlərinə görə, ABŞ-da 2106 məscid və ya deyildiyi kimi İslam mərkəzi var. Yeri gəlmişkən, bu, əhali sayına görə Azərbaycandakı məscidlərdən çoxdur.

Müsəlmanların cəmiyyətə inteqrasiya ilə bağlı Avropa və Amerika arasında fərqlər haqda bir sıra incə məqamlar var. Bunu vaxtı ilə Avropada yaşamış, sonradan Amerikaya köçmüş mütəxəssislər də etiraf edir. Ən mühüm məqam Amerikada hər kəsin özünü "yerli" kimi aparmaması ilə bağlıdır. Amerikada hər kəs zamanlama fərqi nəzərə almasaq "gəlmədir" və bu səbəbdən də "yeni dünyaya" 300 il əvvəl gələnlərlə, 3 il əvvəl gələnlər arasında diskriminasiya yoxdur. Ancaq bu fərq Avropada çox qabarıq nəzərə çarpır. Mənim tanıdığım bir çox təcrübəli şəxslər etiraf ediblər ki, Avropada, xüsusən də Fransa və Böyük Britaniyada hər zaman özlərini "gəlmə", yerli sakin olmadığını hiss edib və ya bunu ona hiss etdiriblər. Baxmayaraq ki, qanunlar bu bərabərliyi qoruyub.

Daha bir mühüm məqam Avropa və Amerika arasında dindarlıq fərqi. Məsələn, "qoca qitədə" dindarlıq həttə bəzi ölkələrdə 22 faizə düşüb. Yeni dinə münasibət, dindarlıq xeyli dərəcədə aşağı səviyyədədir. Ancaq bunun əksinə olaraq ABŞ-da əhalinin 56 faizindən çoxu dindardır. Yeni dindarlıq daha geniş yayılıb və bu da istər-istəməz inanclı insanlar üçün daha uyğun bir cəmiyyətdir.

14-cü "zon" da məhkumu öldürən nəzarətçilər azadlıqda gəzirlər

Elşad Babayevin qətlindən 28 gün ötməsinə baxmayaraq heç kim saxlanılmayıb

Bu barədə "Azadlıq"a həmin məhkumlardan üçünün - İsa Yaqubov, Araz Quliyev və Anar Qasımlının yaxınları məlumat verib. İ.Yaqubovun anası Aynur Yaqubova deyib ki, nə qədər çalışsalar da, Penitensiar Xidmətin rəisi Mədət Quliyevlə görüşə bilmirlər: "Yazıblar ki, guya, hər həftənin dördüncü günü Mədət Quliyev qəbul günüdür. Yalandır. Getmişik, qəbul ələmir. Uşağımızla görüşüb, onun sağ-salamat olduğunu əmin olmaq istəyirik, qoymurlar. Bizi "102" ilə hədələyirlər. Ombudsman Aparatına getmişik, Elmira Süleymanova bizi qəbul ələmir. Bunları vəzifəyə niyə təyin ediblər?"

Çoxsaylı müraciətlərdən, əziyyətlərdən sonra, nəhayət, yanvarın 12-də onlar övladları ilə görüşə bilib: "Dedilər ki, hər dustağın 1 yaxını görüşə bilər. Uşağımı o vəziyyətdə gördüm, indi də özümə gələ bilmirəm. Ayağı axsayırdı, qandaldan ələrinin üstü deşik-deşikdir. Dişlərinin yarısı yoxdur. Dizləri sıy-

rıq-sıyıqdır. Onlar indi də "kars"dadırlar, ona görə bizimlə görüşdə hər birinin başının üstündə 5-6 "nadzor" dayanmışdı ki, başlarına gətirilənləri danışmasınlar".

Aynur Yaqubova mətbuat vasitəsilə dövlət başçısı İlham Əliyevə müraciət edərək, məmurların sadə vətəndaşlara zülm etdiyini bildirir: "Xəstə olmayan adamların vərəm dispanserində nə işi var? Biz prezident seçirik ki, lazım olanda dərdimizə əlac ələsin. Məmurlar "qara camaat"ın başına oyun açır. Bizim səsimizi ona çatdırın yoxdur. Xahiş edirik, biz valideynləri qəbul ələsin, dərdimizi danışaq. Deyək ki, uşaqlarımızın başına necə oyun açırlar, necə işgəncə verirlər, türmələrdə bizdən nəyə nə qədər pul alırlar. Bunlara biri başa salmalıdır ki, "poqon" daşımaq hələ kimdənə artıq olmaq anlamına gəlmir. Dustağ olmaq da həmin adamla istənilən formada rəftar etməyə haqq vermir. Dustağın azadlığı əlindən alınıb, hüquqları yox.

✎ E.MƏMMƏDƏLİYEV

"Ötən il dekabrın 22-də 14 sayılı Cəzaçəkmə Müəssisəsində məhkum Elşad Babayev öldürən nəzarətçilər həbs olunmayıb". Bu barədə "Yeni Müsavat"a E.Babayevin bacısı Simuzər Babayeva məlumat verib. O deyib ki, bir neçə gün əvvəl onu Qaradağ Rayon Prokurorluğuna çağırıblar: "Müstəntiq Eyyub Bəşirov ifadə aldı. Əvvəl məndən izahat almışdılar. İndi isə ifadə aldılar".

- Sizi zərərçəkən kimi tanıdılar?

- Demədilər ki, mənə zərərçəkən kimi tanıyırlar. Müstəntiq dedi ki, ötən dəfə izahat yazmısınız, bu dəfə ifadə verəcəksiniz. İfadəmi yazıb təqdim etdim.

- Cinayət işi başlanıb?

- Müstəntiq dedi ki, başlayırlar.

- Ekspertizanın cavabları prokurorluğa təqdim olunub?

- Yox, ekspertizanın cavabları hələ ki, yoxdur. Bir də Qaradağ rayon prokuroruna ərizə yazdım ki, qardaşımın ölüm işi araşdırılsın.

- Cinayət işi başlanıbsa, bu ərizənin yazılmasına nə ehtiyac vardı?

- Cinayət işi başlanıb. Ötən dəfə izahat yazmadım. Mən həmin gün prokurorluğa anamla getmişdim. Onun vəziyyəti pisləşdi, yaza bilmədim. Müstəntiq suallarına "cinayət işi başlayıb" cavabını verir.

- İfadənizin məzmunu nədən ibarət idi?

- Cəzaçəkmə müəssisəsində və "morq"da gördüklərim haqda yazdım, qardaşımın morqda çəkdiyi şəkllərini də ifadəmə əlavə etdim.

S.Babayeva dedi ki, Qaradağ Rayon Prokurorluğundan Penitensiar Xidmətə yollanıb: "Mədət Quliyevin qəbuluna getdim. Amma mənə qəbul etmədi. Müavinləri dedilər ki, özümüz sizə zəng edəcəyik. Demişəm, bir daha deyirəm - mən qardaşımın qanını bağışlayan deyiləm".

14 sayılı cəzaçəkmə müəssisəsində Elşad Babayevin nəzarətçilər tərəfindən döyülərək öldürülməsinə etiraz edən məhkumların özləri də o vaxtdan bəri işgəncə altında

"Şanxay", Bayıl, Sulutəpə, Alatava...

Bu ərazilərdə qanunsuz tikililər sənədləşdirilməyəcək

Prezidentin qanunsuz tikililər barəsində son fərmanı Keşlənin "Şanxay" massivində yaşayanları ümidləndirmişdi. İllərdir qeyri-müəyyən vəziyyətdə qalan sakinlər fərmandan faydalana biləcəklərini güman edirdi. Çünki fərmanda sənədsiz tikililərin rəsmiləşdirilməsi nəzərdə tutulur. Ancaq Daşınmaz Əmlakın Reyestri Xidmətinin açıqlamasından sonra sanki vətəndaşlar üçün "soyuq duş" effekti oldu. Bu fərmanın özbaşına tikililərə şamil edilmədiyi qeyd olundu. Yalnız müxtəlif vaxtlarda əlində sənədləri olan, problemini həll edə bilməyən vətəndaşların fərmandan istifadə edə biləcəyi vurğulandı. Odur ki, "Şanxay"da yaşayanların evlərinin sənədləşdirilməsinə bir "quş" qoyuldu.

Bizimlə söhbət edən qəbili var və məsələni bu şəkildə səbə sakinlərinin sözlərinə həll etmək doğru deyil. Qəşəgörə, Nəqliyyat Nazirliyi və "Azərbaycan Dövlət Dəmiryolları" ASC vaxtaşırı bu məsivdə tikililərin söküləcəyini bəyan edir. Bu bəyanatların emələ çevrilmədiyini xatırladan sakinlər qeyd edirlər ki, saysız-hesabsız qanunsuz ti-

kiyidirlər.

Sakinlər sənədsiz evlər probleminin niyə hələ də həll edilmədiyini soruşurlar. "Şanxay"lılar qeyd edirlər ki, Avropa Yay Oyunlarından sonra qəşəbənin köçürülməsi gündəmə gələ bilər. Onların dediyinə görə, köçürülmə prosesi kütləvi olmayacaq və "Sovetski"də olduğu kimi hissə-hissə insanlar evlərini tərk edəcək.

"Mən fikirləşmirem ki, o qədər də insafsızlıq ələsinlər, bizi küçəyə atıb evsiz qoysunlar. Ya pul verəcəklər, ya da çox kənar yerdə ev. Amma yaxşı olardı ki, birinci evlər sənədləşdirilsin. Onda hökumət üçün də məsələni həll etmək asan olar.

Evlərə yerinə və kvadratına görə kompensasiya verildirdi, biz də bu cəhənnəmdən canımızı qurtarardıq. Guya bura bizə xoşdur? Hər an təhlükə, şəraitətsizlik, danışıqlıq... Uşaqlarımız üçün lap çox narahatıq. Özümüz yenə belə yaşamağa vərmiş eləmişik. Hər halda evlər sənədləşməlidir. Biz buranı özbaşına tikməmişik ki?, "deyə, qəşəbə sakinini Ədalət Tağıyev qeyd edir.

Onun qonşusu İmran Seyidov bildirir ki, Bakıda 50 mindən çox qeyri-qanuni tikili var: "Bu 50 min evin hamısı necə özbaşına tikilə bilər? Deməli, dövlət qurumları ilə razılaşdırılıb, rüşvət verilib. Hacıbala Abutalıbov böyük bir

problem qoyub, indi də camaatı günahkar çıxarıb həll etmirlər. Prezidentin fərmanı bizə aid olunmalı idi. Onsuz da əlində sənədi olanlar birtəhər problemini həll edirlər. Biz isə havada qalmışıq. Abutalıbovun isə vecinə deyil. Milli Məclisdə oturanlar ən lazımsız mövzulardan danışırlar. Bir dəfə bizim məsələni qaldırırsınlar da... İcazə verilmir onlara? Başa düşürük, nədən icazə var, deputatlar da ondan danışırlar. Amma 50 min insanın da taleyi sual altındadır. Mən özüm müəlliməm. Amma gəl bu şəraitdə yaşamağa məcburam".

Qeyd edək ki, paytaxtın "Şanxay", Sulutəpə, Alatava, Sabunçu vağzalında olan qanunsuz tikililər prezidentin yeni fərmanından faydalana bilməyəcək. Siyahıya Bayıl qəşəbəndəki A.İsmayilov küçəsi, Salyan-II döngəsi yaşayış massivindəki evlər və başqa yerlər də daxildir. Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsi dövlət başçısının sənədsiz evlərin rəsmiləşdirilməsi ilə bağlı imzaladığı fərmanın əhatə dairəsini açıqlayıb.

Komitənin nəzdindəki Daşınmaz Əmlakın Reyestri Xidmətinin reis müavini Elşən Məmmədov fərmandan kimlərin yararlına biləcəyini deqiqləşdirib. E.Məmmədov ANS-ə bu fərmanın qanunsuz, özbaşına tikintiləri əhatə etmədiyini deyib.

O, bu fərmanın müxtəlif dövrlərdə əlində sənədləri olduq halda prosesdən yayınmış vətəndaşların problemlərini həll etmək və qeydiyyatı təkmilləşdirmək məqsədi daşdığı vurğulayıb. Onun sözlərinə görə, bu sərəncamla vətəndaşlar öz əmlaklarını çox çəvikliklə qeydiyyatdan keçirəcəklər. Bunun üçün vətəndaşlar Dövlət Reyestri Xidmətinin rayon şöbələrinə müraciət etməlidirlər.

□ E.SALAMOĞLU

Kişilər!!!

Xəstəliklərdən əzab çəkən adamlar üçün! Diqqət!
İsrail təbabəti tətbiq edilir! Axırncı şansı!!!

Əgər Sizə nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməyə və Siz aşağıda göstərilən xəstəliklərdən həmişəlik qurtarmaq istəyirsinizsə, onda yaxşı insanlara, keyfiyyətli, qısa müddətdə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zəiflik, meyilin və erektsiyanın azalması tam impotensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenomasi (vəzidə düyünlərin amala gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyünməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sızıltı, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün düyünlə birdən öyilməsi (Peyroni xəstəli.)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Qadınlarda uşaqlıq borularının keçməməzliyi
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalıqlar və ağırlaşmalar
- * Saçların bütün formalatda tökülməsi və sızanaqlar
- * Gərginlik, yuxusuzluq, yaddaşın azalması

Həkim qəbulu və həkimə zəng etmək saat 11.00-dan sonra

Tel: (012) 437-88-05; (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com "doktor Vaiz Səmədov".

Babasil xəstəliyinin ən müasir metodla MÜALİCƏSİ

Almaniyanın məşhur "Karl Etorts" firmasının aparatı ilə Moskva şəhəri proktologiya ETM-də xüsusi hazırlıq keçmiş həkim tərəfindən qansız, ağrısız, yataq rejimi gozləmədən - lateks həlqə qoyulması.

SƏLİMOV FƏRMAN
Tel: (055) 776-70-34

Bakıda daha bir çay evi priton çıxdı - həbs edilənlər var...

Bakıda çay evlərinin birində priton aşkarlanıb. Daxili İşlər Nazirliyi İnsan Alverinə qarşı Mübarizə Baş İdarəsi əməkdaşlarının keçirdiyi əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində "Əkizlər" çay evinin əxlaqsızlıq yuvasına çevrildiyi müəyyən edilib.

Paytaxtın "Qara Qarayev" metrosu ətrafında fəaliyyət göstərən "Əkizlər" çay evində bir qadın və bir kişi saxlanılıb. Çay evi sahibinin tanıdığı şəxslərə obyektində şərait yaratdığı məlum olub.

Qeyd edək ki, son illər şəhərdə çay evi adı altında priton kimi fəaliyyət göstərən məntəqələrin sayında artım müşahidə olunur. Bakı polisinin keçirdiyi əməliyyatlarda bir neçə belə obyekt aşkar olunub.

Əyləncəli, sürətli, asan!

Speak English

Klassik metodlardan fərqli olaraq, Siz passiv deyil, aktiv dinləyicisiniz!

Kursumuzun sizə vəd etdiyi bacarıqlar:

- ✓ İlk dərindən son dərəcə qədər ingiliscə danışmaq!
- ✓ Sözləri əzbərləməklə deyil onları istifadə edərək öyrənməklə!
- ✓ Dünürsüz sürətli qrammatika bilgisi əldə etmək!
- ✓ Əla tələffüz və güvənli danışmaq!
- ✓ Real ingiliscə söhbət!

BİONİUS English **EXPLOSION**

İdarələri kursumuzun ətrafından istəyirsinizsə HÖDÜYYƏ OLUNUZ!

Bakı şəhəri, Bünyat Sərdarov küç. 2, ev 2.
(012) 492 61 75; (051) 433 46 87; (070) 806 56 63
(İçəri Şəhər metrosu, İran səfirliyinin yan)

Azərbaycanda son illər hüquq sferasındakı qanunsuzluqlar, məhkəmədəki haqsızlıqlar... adi hal almağa başlayıb. Elə gün olmur ki, bu sahədəki hansısa qanunsuzluqla bağlı qəzetlərdə yazı getməsin, şikayətcilər redaksiya qapısını döyməsin... Hətta və hətta hakimin verdiyi ədalətsiz qərara görə körpüyə çıxıb, intihar edəcəyi ilə bağlı bəyanat verənlər də az deyil.

Və bunun fonunda diqqəti Azərbaycan insanının həvəslə izlədiyi Hollivud filmlərindəki məhkəmə səhnələri cəlb edir. Andlılar məhkəməsi və onun verdiyi qərarla dəyişən insan həyatları. Azərbaycanda bunun tətbiqi nə dərəcədə mümkündür? Ümumiyyətlə, bu sistem özündə nəyi ehtiva edir? Hansı üstünlükləri var, hüquq sistemində nə kimi töhfələr verir?

"Hakim hansısa təsirə məruz qala bilər, amma andlılar yox..."

"I.S. law Firm, PLLC"-in təsisçi və direktoru, ABŞ-ın hüquq doktoru, ABŞ vəkili kollegiyasının üzvü İsmayıl Şaxtaxtinski ilə söhbətimizdə bu sistemdən danışdıq və bizə məlum olmayan detalları açıqladı.

Müsahibimiz öncə bildirdi ki, məhkəmə cəmiyyətin hansısa bir problemləri, insanlar, qruplar, təşkilatlar arasında mübahisələri həll etməyin bir yoludur. Azərbaycanda məhkəməni hakimlər həll edir. Amerikada isə konstitusiyaya tərifindən hamıya imkan verilib ki, andlılar məhkəməsi olsun: "Hakimlər işləyən, karyera ilə bu işlə məşğul olan adamlardır. Onların fikirləri, düşüncələri adi adamlarınkindən fərqli ola bilər. Hakim tək adamdır. Onun simpatiyası, hansısa təsirə məruz qalması daha böyük ehtimaldır. Biri odur ki, hakimlər bununla məşğul olur. Andlılar isə adi insanlardır. Onlar cəmiyyətdən, poçtla, təsadüfən seçilir. Sonra onlar məhkəməyə çağırılır. Onlara bildirilir ki, siz andlı seçilmişsiniz. Filan tarixdə belə bir məhkəmə işi var, orda iştirak edəcəksiniz. Ona görə də andlıların fikirləri cəmiyyətin fikirlərini təmsil edir".

İ.Şaxtaxtinski andlıların seçilmə prinsipindən də danışdı. Onun bildirdiyinə görə, əgər məhkəmə hansısa bir rayonda keçirilsə, andlılar həmin rayonun əhalisi arasından seçilir: "Adətən andlılar 12 nəfər arasından seçilir. Ştatdan ştata fərq var. Kriminal məhkəmələrdə 12 nəfər olur. Amma ştatdan ştata fərqlər var. Andlılar yalnız faktları həll edirlər. Məhkəmənin böyük hissəsi məhkəmə prosesindəki faktları müəyyən etməkdən ibarətdir".

"Andlıların iştirakı ilə məhkəmə daha da insanlaşmış olur"

Söhbət zamanı öyrəndik ki, andlıların statusu şahiddən xeyli fərqlənir. Onlar hakim funksiyasını daşıyırlar: "Məsələn, kimse kimisə qəza törətdi-

yinə görə məhkəməyə verib. Deyir, zərər çəkmişəm. Qarşı tərəf isə deyir ki, təqsir yoxdur. Məhkəmə işi açılında andlıları da çağırırlar ki, hakimlik etsinlər. O prosesdə həm hakim oturur, nəzarət edir ki, proses düz getsin. Amma əsas həll edən şəxslər andlılardır. Onlar müəyyən edirlər ki, nə qədər zərər çəkilib, nə qədər ödənməlidir, kim haqlı-

də standartın faizi 100 faizdir. Qeyri-kriminal işlərdə isə bu faiz 51-dir. Yenə də andlılar razılaşmalıdırlar".

Bəs andlıların verdiyi qərar ağlasığmaz olarsa...? İ.Şaxtaxtinski dedi ki, bu halda hakimin ixtiyarı var ki, bu qərarı qanunun çərçivəsində dəyişsin: "Amma hakimlər də andlılardan çox çəkinirlər. Çünki elə bir şey edəndə hakimin o qə-

bununla bağlı tərəddüdləri var. Onlar da düşünür ki, andlıların qanun, hüquq üzrə təhsili yoxdur, bu səbəbdən də məhkəmə işinə qulaq asmaqla obyektiv qərar vermələri mümkün deyil: "Amma bu arquməntə cavab belədir ki, təhsili olan adam hakimdir. O da hansı informasiyanın gəlib, hansının gəlməsinə nəzarət edir. Andlıların həll etdiyi

heç kimlə bu prosesi müzakirə edə bilməzlər. 3-4 gün davam edən məhkəmədə o andlılar evlərinə gedirlər. Amma onlara bu prosesdə baş verənləri başqaları ilə müzakirə etməyə, ya da internetdə axtarış aparmağa icazə vermirlər. Əgər sübut edilse ki, belə bir şey olub, bu zaman onların qərarı ləğv edilir, yeni qərar qəbulu üçün vaxt verilir".

Andlıların qulağına iştirakçısı olduqları işlə bağlı hansısa informasiya çata bilməzmi? Bu, niyə qəbahət sayılır? Müsahibimiz situasiyanı izah etmək üçün misallarla danışdı: "Tutaq ki, kimse kriminal işləyib. Ev yarıb, oğurluq edib. İttihamçı tərəf istəyir desin ki, bu adamın keçmişdə sərxoş və-

taxtinski dedi ki, hər məhkəmə işi açılında o rayonun təsadüfən seçilən adamlarına poçt göndərilir ki, siz andlı seçilmişsiniz: "50 nəfər gəlir, 6-6 seçilir. Onlar sorğu-suala tutulur. Bəlkə biri müttəhimin qohumudur? Əsas tələb odur ki, kiminsə bir tərəfə qarşı simpatiyası olmasın. Neytral andlılar seçilməlidir. Suallar verilir ki, bu işlə məşğul olan qohumlarınız varmı, özünüz kriminal məhkəməyə iştirak etməmişiniz? Məsələn, uşağ anasını buraxırlar ki, sən andlı olma. Qarşı tərəfə icazə verilir ki, 3-5 andlıni heç bir izah etmədən ləğv edilsin. Hər andlı bir iş üçün seçilir. Daimi deyil. Andlı əhəlinin üzvüdür - sıradan insanlardır. Seçilən adam

Qalxın, andlılar gəlir...

Amerika məhkəməsinin geniş yayılmış sistemi barədə bilmədiklərimiz

İsmayıl Şaxtaxtinski: "Azərbaycanda onun yaradılması üçün islahatlar aparılmalı, ədalətli cəmiyyət və hüquq sistemi yaradılmalıdır"

ranı verməsi apellyasiyadan keçirilir. Yeni, andlıların qərarlarını apellyasiya etmək çox çətindir. Məhkəmədə deyə bilməzsən ki, andlılar səhv ediblər, yanlış qərar veriblər. Sadəcə demək olar ki, andlıların fikirləri belədir, bu adama inanıblar, belə düşüncələr ki, bu adama bu qədər kompensasiya düşür. Hakim andlıların qərarını dəyişsə, iş apellyasiyaya düşür. Ya hakim andlıların hansısa şahidi dinləməsinə şərait yaratmayıbsa, bu halda da yenidən qərara baxılmalıdır. Hakim nəzarət edir ki, andlılara səhv informasiya, dedi-qodu gedib çatmasın".

"Onlar üçün işdən icazə alınır, internetə girmələrinə yasaq qoyulur"

Bütün hallarda andlılar hər hansı hüquqi savadı, təcrübəsi olmayan şəxslərdir. Onların verdiyi qərar hər zamanı ədalətli olur? Amerikalı vəkili bildirir ki, Amerikada hakim məhkəməsi tərəfdarlarının da

məsələlərdə təhsil, hüquqi treninq lazım deyil. Məhkəmə işlərinin 99 fazi həyatda olan işlərdir. Biri deyir, hadisə baş verəndə yer sürüşkən idi, o biri deyir ki, sürüşkən deyildi. Bunu bilmək üçün hüquqi bilik lazım deyil, adi insan olmaq lazımdır".

Müsahibimizdən "andlılar məhkəməsinin səhv qərar verməsi halları olubmu" deyə soruşduq. Amerikalı vəkili bildirdi ki, qanunla hakim andlıların qərarını ləğv edib, qanunla dəyişiklik etmək hüququ verilir: "Amma hakim öz qərarında izah etməlidir ki, andlıların bu qərarı səhv olub. Ya da izah etməlidir ki, andlılara verilməli olan informasiya verilib. Amma belə olanda məhkəmə onu ləğv edib, yeni məhkəmə keçirə bilər. Ola bilər, hansısa andlı özü üçün axtarış etsin. Elə proseslər var ki, həftələrlə davam edir. Həmin müddətdə bu andlı üçün işdən icazə alınır, oteldə otaq tutulur, kompensasiya verilir. O andlılar

ziyyətdə maşın sürməsi, pozuntulara yol verməsi hadisəsi baş verib. Bunu andlıların qulağına çatdırmaq istəyir. İttihamçı tərəf bunu deyə bilməz. Onun nə dəxli var ki, bu məsələyə? Amma ümumi bir informasiya bir adam haqda neqativ təəssürat yaradır. Yaxud da çıxıb ittihamçı desin ki, bu adam 4 dəfə evləni, boşanıb. Nolsun ki, adam zorlayıb? Bunun nə dəxli var mətləbə? İnsan haqda neqativ fikir söyləməklə onun günahını sübut etmək olmaz. Ola bilər ki, mən dünyanın ən əclaf adamı olum, amma bu oğurluğu eləməmişəm. Bir var ki, mənim 10 ildir oğurluqla məşğul olduğumu fakt kimi qabartsınlar, bir də var pis insan olmağımı. Hakim nəzarət edir ki, bu sözlər deyilməsin. Çünki deyilsə, məhkəməni ləğv edə bilərlər. Andlıları dəyişib yenidən prosesi başlaya bilərlər".

Və ən əsas məqam... Andlılar məhkəməsi hüquqdur, məcburiyyət deyil. İ.Şax-

məhkəməyə gəlməyə məcburdur. Gəlməyə məhkəmə həbs verə bilər".

"Azərbaycanda andlılar məhkəməsi alına bilməzdi"

Bəs andlılar məhkəməsinin heçmi neqativ tərəfi yoxdur? Amerikalı vəkili dedi ki, 9 ildir Amerikadakı məhkəmə proseslərində iştirak edən biri kimi onun neqativ tərəfini görməyib: "Ən obyektiv qərar verən məhkəmə andlılar məhkəməsidir. Andlılar Məhkəməsinin olmaması neqativ bir şeydir məhkəmə sistemində. Amma insanların burda iştirakı da maraqlı sistemdir. Başlı çox qarışıq olan adam nəse icazə tapır ki, onu andlı seçməsinlər. Maraqlı olan adam isə istəyir ki, iştirak etsin. İnsanlara andlılar məhkəməsinə getməsi ilə bağlı çağırış gələndə buna ciddi, borc kimi yanaşır. Heç bir şirkət öz işçisini buraxmaya bilməz. Onlara bu işə görə maaş verilməlidir. Ancaq parkinq və kompensasiya ödənilir".

Yaxşı bəs bu təcrübənin Azərbaycanda tətbiqi... nə dərəcədə realdır? İ.Şaxtaxtinski deyir ki, Azərbaycanın hüquq sistemində andlılar məhkəmə sisteminin yaradılması alına bilməzdi: "O barədə heç fikirləşmək də lazım deyildi. Andlılar məhkəməsinin yaratmaq üçün gerek qayda-qanun, məhkəmə sistemi, nəzarət olsun. Əgər bir hakimə rüşvət verib, hədə-qoxru gəlib, işin nəticəsinə təsir edilirsə, sabah andlılar məhkəməsinə də eyni neqativ hal ola bilərdi. Yeni, ora da bir yol tapardılar. Amma burda andlıların kim olduğu məhkəmə başlanana qədər bilinmir. Poçtla, konfidensial şəkildə yollanır. Necə, hansılar seçiləcək, bilinmir. Onlara təsir etmək mümkün deyil. Andlılar sistemində qədər Azərbaycan hüquq sistemində islahatlar aparılmalıdır. ədalətli cəmiyyət və hüquq sistemi yaradılmalıdır".

□ **Sevinc TELMANQIZI**

MÜSAVAT

Son səhifə

N 12 (6040) 19 yanvar 2015

Gec ailə quran qadınlar xəyanəti bağışlayırlar

Andan Menderes Universitetinin tədqiqatçı-professor heyətinin apardığı araşdırma sübut edib ki, qadınların yaşı evlilikdəki xoşbəxtlikdə böyük rol oynayır. 34 cütlük üzərində aparılan araşdırma gec evlənən qadınların daha xoşbəxt olduqlarını göstərib. Üstəlik, 30 yaş civarında ailə quran qadınlar ailə içində yaranan problemi təkbaşına aradan qaldıra bilirlər. Bundan başqa, "Hansı halda evliliyinizi xilas etmək üçün mübarizə apararsınız" sualına da qadınların 82%-i "mütəmadi bir hal almadığı halda xəyanət belə olarsa, mübarizə apararam" deyib. Bu yaşda evlənən qadınlar işin içində şiddət, cinsi və fiziki zorakılıq girmədiyi müddətcə evliliyi davam etdirirlər.

Qarnında 10 il diş çöpü ilə yaşadı

Türkiyənin Sivas şəhərində şiddətli qarın ağrısı ilə xəstəxanaya gedən və ardınca əməliyyata girən 55 yaşlı Xəl Arslan həkimləri şoka salıb. Xəstənin qarından 5 santimetr uzunluğunda diş çöpü çıxıb. Təxminən bir saat davam edən əməliyyat nəticəsində tapılan çöp həkimlər üçün də gözlənilməz nəticə olub. Haberturk.com saytı xəbər verir ki, X.Arslan isə onu nə vaxt udduğunu xatırlamayıb: "Bu nəticə mənim üçün də şok oldu. Belə çıxır, mən yediyimdən-İçdiyimdən xəbərsiz adamam". Həkim Erkan Hazar isə deyib ki, xəstə bu çöpü 5-10 il əvvəl udub. Biz düşündük ki, yəqin mədə gastriti və ya apendisitlə qarşılaşacağıq. Amma bu, gözlənilməz nəticə oldu. Təxmin edirik ki, diş çöpü qarının hansısa hissəsindən qarın içərisinə düşüb. Bu da şiddətli ağrıya səbəb olub".

İtin mədəsindən qadın alt paltarını çıxırdı

Britaniyada yerləşən itlər üçün sığınacağa gətirilən it hamını şoka salıb. Onun qarından düz 3 ədəd qadın alt paltarını çıxıb. "Irish Independent"-in yazdığına görə, baytar Sema Barli itin özünü narahat aparmasından şübhələnib və onu rentgenə salıb. İtin qarında 3 ədəd qadın alt paltarını olduğu aydınlaşıb. Hər üç alt geyimi heyvanın mədəsindən təbii yollarla çıxıb. Barni adlı itin nə vaxt və hansı şərtlərdə bu paltarları yediyi hələlik tapmacadır. Onun qida

rasionu diqqətlə izlənilir. Baytar bildirib ki, daha öncə də qarında balacaq top, kağız, plastik oyuncaq olan itlərlə qarşılaşıb.

Valideynini tənqid edənlər... gələcəkdə ona bənzəyirlər

Amerikalı elm adamları valideynlərlə uşaqlar arasındakı münasibətin maraqlı bir detalları kəşf edib. Belə ki, xüsusən yeniyetməlik və gənclik dövrlərində valideynlərini tez-tez tənqid edən övladlar illər sonra onlar kimi davranır. Tədqiqat çərçivəsində 27 gənc və onun valideynlərinin davranışları müşahidə edilib. Alimlər nəticəyə gəliblər ki, atasının içki içməsini, siqaretə meyilliliyinə neqativ yanaşan gənc oğlanlar onların yaşına çatanda eyni vərdislərə yiyələnir. Anasının geyim tərzinin "cənsizxici" olduğunu, ya da anasının çox deyindiğini düşünüb ona sitəm edən gənc qızlar da 50 yaşlı otdəndən sonra eyni xarakterdə olurlar. Psixoloqlar hesab edir ki, bu məsələdə genlər öz sözünü deyir. Gənclikdəki tənqid və sitəm nitqləri isə bu duruma qarşı şüuraltı mübarizədir. Çox nadir hallarda insanlar valideynlərinin bəyənmədiyi xüsusiyyətlərini təkrarlamır.

İnsan həyatı boyu 75 min stəkan çay içir

Yemək və su istənilən insanın həyatında iki əvəzolunmaz şeydi. Alimlər müəyyənləşdirib ki, 70 il yaşayan insan 50 tondan çox ərzaq və 42 min litr maye qəbul edə bilər. 50 ton ərzaq isə aşağıdakılardır: 2 ton müxtəlif ət, həmçinin 70 min kotlet; 7 ton çörək, həmçinin 35 min bulka; 1 ton piy; 4 ton balıq delikatesi; 5 ton kartof; toyuq yumurtaları 5000 ədəd; 500 kq duz. Bundan başqa insan təxminən 10 min şokolad yeyə bilər. Bunları bir-birinin üstünə qoysaq 50 mərtəbəli evin hündürlüyünə bərabər olar. Bundan başqa, insan həyatı boyu 75 min fincan çay içir ki, bu da 10 Ostankino teleqülləsi hündürlüyünə bərabərdir.

QOÇ - Yaxşı olar ki, gün boyu maliyyə məsələlərində riskli addımlardan çəkinəsiniz. Əks təqdirdə aldadıla bilərsiniz. İstənilən situasiyada obyektiv qərar verməyə çalışın.

BUĞA - Pulla bağlı uğurlarınız gözlənilsə də, qarşılıqlı münasibətlərdə və sağlq durumunuzda xoşagəlməzliklər ola bilər. Bu amili nəzərə alıb davranışınıza və qıdanıza fikir verin.

ƏKİZLƏR - Ulduzlar doğma və yaxınlarınızla soyuq davranışınızdan şikayətçidir. Bunu aradan qaldırmaq üçün digər işləri təxirə salmaq da olar. Əsas vaxtınızı sevimilərinizlə keçirin.

XƏRÇƏNG - İxtiyarınızda olan bu təqvimdə keçmiş günlərinizdən qurtulmağınız üçün bir sıra addımlar atmalı, ehtiyac olarsa, tövbə etməlisiniz. Uzaqda yaşayan doğmalarınızla əlaqə yaradın.

ŞİR - O qədər də səmərəli gün deyil. Lakin güc və potensialınızdan istifadə etməklə vəziyyətin axarını maraqlarınıza uyğunlaşdırma bilərsiniz. Ailədəki narahatçılığa özünüz son qoyun.

QIZ - Yaxşı olardı ki, fəaliyyətlə bağlı bütün işlərinizi təxirə salasınız. Münasibətlər zəminində bu qədər çatışmazlıqlar olduğu halda hansısa işə enerji itirməyə lüzum yoxdur.

TƏRƏZİ - Baxmayaraq ki hava soyuqdur, qəlbizin istiliyi ətrafınızda olanları sizə qarşı daha da mərhəmətli edəcək. Nə vaxtsa rastlaşdığınız haqsızlıqları xatırlamaqdan əl çəkin.

ƏQRƏB - Ümumi atmosfer passiv olduğundan hansısa qeyri-adi işlərə girişməyin. Əsas enerjinizi qarşılıqlı münasibətlərə yönəldin. Səmimi insanlarla bir araya gəlmək əhvalınızı yüksəldəcək.

OXATAN - Günün ümumi mənzərəsi normaldır. Qəlbınıza yaxın olan insanlara qarşı səmimi və qayğıkeş olun. Əgər maddi durumunuz yaxşıdırsa, ehtiyac duyanlara bacardığınız qədər kömək edin.

OĞLAQ - Qarşılıqlı münasibətlərdə rastlaşdığınız xoş ovqat digər məsələlərdə də irəliləyiş yaradacaq. Özünüzü cəmiyyətdən təcrid olunmuş hala salmayın. Həyatın gözəlliyini duyun.

SUTÖKƏN - Əslində yeni il sizin üçün bu gün "başlayır". Çünki 2015-ci ildə nəzərdə tutduğunuz planların icrası günorta saatlarından start götürəcək. Varianma ehtimalınız da var.

BALIQLAR - Bütün vücudunuzu bürüyən müəmmalara son qoyun. Tarix boyu belə hallar heç kimə uğur gətirməyib. Dünyanı düzəltməkdən əvvəl öz qüsurlarınızı aradan qaldırmağa çalışın.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Əri ilə barışmaq üçün ayaqyolu tələb etdi

Hindistan sakini olan qadın ərindən ayrılmaq üçün qərribə şert qoyub. Lenta.ru saytı "The Hindu"-ya istinadən yazıb ki, məhkəmə zamanı 27 yaşlı Savita əri Malviya evdə ayaqyolu tikdirməyə, barışmaq fikrinin olmadığını bildirib. 30 yaşlı əri Devkarana Malviya isə məhkəmə qarşısında söz verib ki, yanvarın 10-a qədər evdə "sənuzel" quraşdıracaq. Cütlük 7 il öncə ailə qursa da, 3 ildir birgə yaşamır. Savita ərindən ayrılaraq valideynlərinin yanına köçüb, Savitanı məhkəməyə verib və hər ay ona maddi yardım etməsi ilə bağlı tələb irəli sürüb. Məhkəmə zamanı qadın izah edib ki, evdə normal ayaqyolu olmaması ucubətindən o, təbii ehtiyaclarını küçədə qarşılamaq zorunda qalıb. Savitanın sözlərinə görə, bu, çox aşağılayıcı durumdur. Ayaqyolu vədindən sonra qadının ər evinə qayıdıb-qayıtmadığı bilinmir.

Səhifəni hazırladı: ŞAHNAZ

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi

2528-ci məhəllə ev 44/d

Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Zahid SƏFƏROĞLU

Lisənziya N: B 114

SAYI: 5.300

"Yeni Müsavat"-ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "E-Q" mətbəəsində çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.